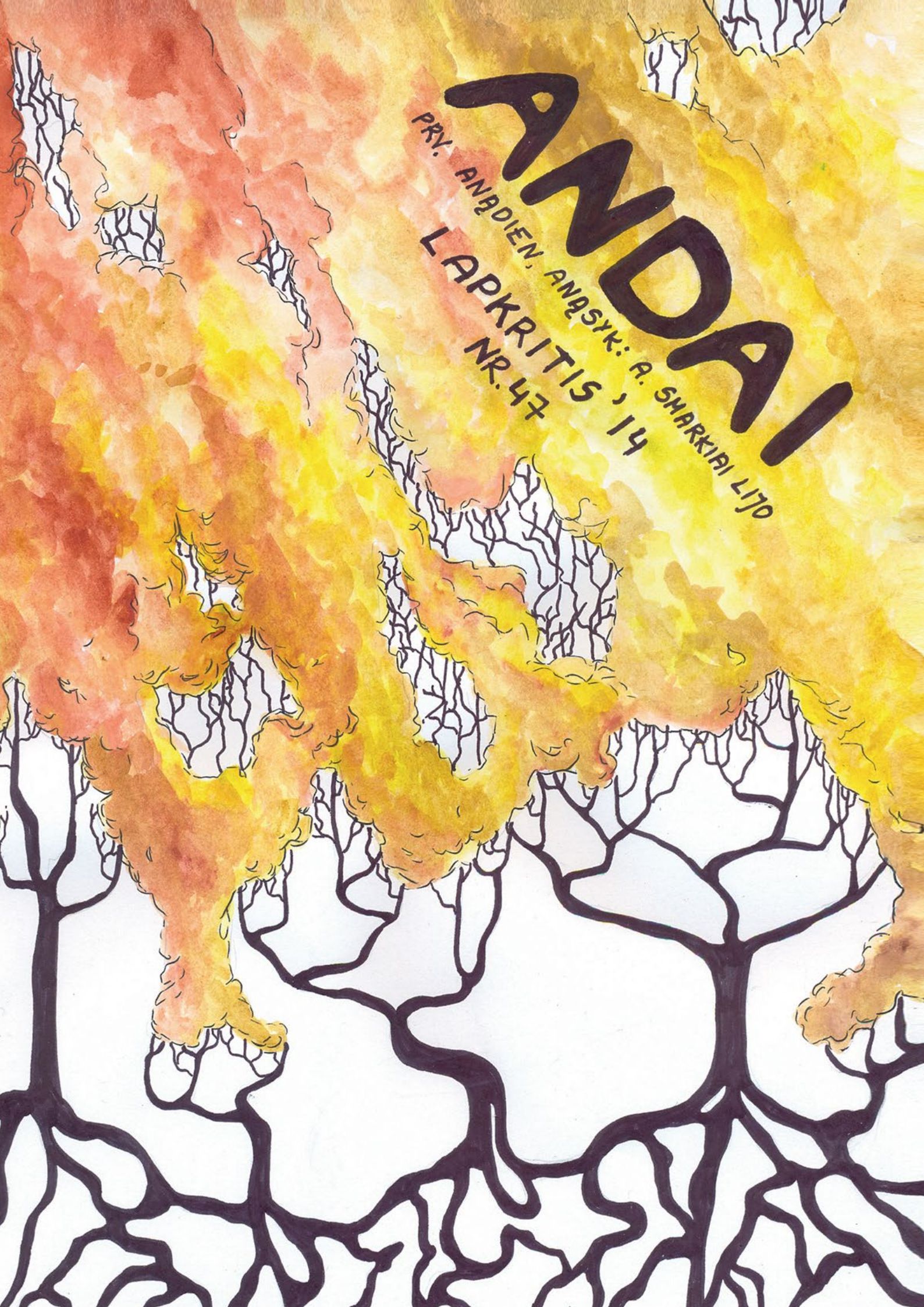

ANDAI

PRY. ANDDIEN, ANDSYK: A. SHARKIRI LTD
LAPKRITIS, 14
NR. 47

REDAKTORIAUS ŽODIS

*Atleiskite, bet kaip yra puiku
Nugrimzt į dvasią praeities laikų,
Išvyti, ko išminčiai ANDAI siekė
Ir kaip toli mes pažengėm į priekį.*

Vagneris
J. V. Gėtė „Faustas“

Labas, mielas Skaitytojau!

Jau seniai ruduo nebuvo toks šiltas ir malonus. Tačiau vakarai vis ilgėja ir artėjant žiemai norisi tiesiog šiltai įsirangeti fotelyje, užsiplikyti puodelį arbatos ir išsitraukti dėmesio vertą skaitinį. Su visa „Andų“ komanda stengėmės sukurti laikraštį (žurnalą?), kurį norėtūsi perskaityti nuo pirmo iki paskutinio puslapio. Apžvelgiame praeities laikus ir žvelgiame į šviesią ateitį.

Šiame numeryje kviečiu paskaityti apie neseniai vykusius renginius licėjyje: aukštyn kylančią rugsėjo 1-ąją (KAI ŽEMĖ ŽEMAI, O TU TAIP AUKŠTAI), pašėlusias Krikštynas (SVARBIAUSIAS LICÉJAUS RITUALAS), susipažinti su naujai išrinktais Senato nariais (NAUJAI IŠKEPTAS SENATAS) ir prezidente (PREZIDENTĖS PASTRAIPOS).

Dažnai nepastebime dalykų, kurie visada yra šalia mūsų: ar tai būtų licėjyje išsibarstę išėjusių mokinių kartų palikti testamentai (PALIKĘ DALELĘ SAVĖS), ar nežinomi mūsų mokytojų gabumai (SLAPTI MOKYTOJŲ TALENTAI).

Šįkart žvalgėmės ir už licėjaus sienų: Agnė pasakoja apie liceistų vasaros keles ir atradimus „ten, kur visada norisi sugrįžti“ (KODĖL VASARĄ VAŽIUOJAMA Į VIE-NUOLYNĄ?), o Paulė kalbina „Vilnius Jazz“ dalyvius ir šnekasi su jais apie kūrybą (VIL-NAUS ATGARSIAI: PASAKOJIMAI IR LIUDIJIMAI APIE VIENĄ SENIAUSIŲ DŽIAZO FESTIVALIŲ LIETUVOJE). Siūlau nepraversti ir jaukaus pokalbio su aktoriumi Pauliumi Tamole (AKTORIUMI, KAIP IR SKAUTU, TAMPI VISAM GYVENIMUI) apie kūrybą ir gyvenimą.

Tai tik dalis to, ką šiame numeryje parengėme Tau.

Ačiū visai kūrybinei grupei, be kurių „Andų“ tiesiog nebūtų.

O Tau, Skaitytojau, linkiu šviesaus žvilgsnio į kasdienybę, kuri atviram pasauliui žmogui visada pasiūlo netikėtų atradimų.

Prieglius

Laukiame jūsų atsiliepimų, nuomonių
komentarų, pastabų, idėjų el. paštu
ANDAI.LICEJUS@GMAIL.COM

REDAKTORIUS, MAKETUOTOJAS **PRIEGLIUS ŽUKLYS**

VIRŠĖLIO AUTORĖ **MANTĖ ŠMIGELSKAITĖ**

VYR. KOREKTORĖ **KRISTINA MAČULSKA**

KOREKTORĖS **GRETA KRASOVSKYTĖ, GABRIELĖ MAKAREVIČIŪTĖ, IEVA SIRUTAVIČIŪTĖ, VERONIKA VIACHIREVA**

DAILININKĖS **ELENA PALECKYTĖ, MANTĖ ŠMIGELSKAITĖ, IEVA VAŠKELYTĖ**

PADEDANTI MOKYTOJA **ASTA KARALIŪTĖ–BREDELIENĖ**

LABAI DĖKOJAME **SAULIUI JURKEVIČIUI, JOLITAI MILAKNIENEI IR VIDMANTUI NAKVOSUI.**

REDAKCIJOS NUOMONĖ NEBŪTINAI SUTAMPA SU STRAIPSNIŲ AUTORIŲ POZICIJA.

TURINYS

REDAKTORIAUS ŽODIS PRIEGLIUS ŽUKLYS	2
PREZIDENTĖS PASTRAIPOS GABRIELĖ MAKAREVIČIŪTĖ	4
ALUMNO LAIŠKAS AGNĖ SEMĖNAITĖ	5
„KAI ŽEMĖ ŽEMAI, O TU TAIP AUKŠTAI“ KRISTINA MAČULSKA	6
SVARBIAUSIAS LICĖJAUS RITUALAS GABRIELĖ CIBULSKAITĖ, GABIJA VASAITYTĖ	8
NAUJAI IŠKEPTAS SENATAS GEDIMINAS GODA	11
PALIKĘ DALELĘ SAVĘS KAMILĖ ČELUTKAITĖ	13
AKTORIUMI, KAIP IR SKAUTU, TAMPI VISAM GYVENIMUI DAINORA BRUKAITĖ, DOMINYKA NACHAJŪTĖ	16
TAPATYBĖS NYKSMAS IR IŠSAUGOJIMAS, ARBA APIE KARALIAUČIŲ IR BALTARUSIJĄ KAMILĖ ČELUTKAITĖ	17
SLAPTI MOKYTOJŲ TALENTAI MILDA MAČIULAITYTĖ	20
KODĖL VASARĄ VAŽIUOJAMA Į VIENUOLYNĄ? AGNĖ PAKŠYTĖ	22
KUR SMEGO SMEGENYS IR KĄ LAIKO LAIKAS? PRIEGLIUS ŽUKLYS	23
VILNIAUS ATGARSIAI: PASAKOJIMAI IR LIUDIJIMAI APIE VIENĄ SENIAUSIŲ DŽIAZO FESTIVALIŲ LIETUVOJE PAULĖ STEPONAVIČIŪTĖ	24
VILNIAUS RENGINIAI AGNĖ PAKŠYTĖ	26
JIE IRGI FUKSAI: NAUJOKAI MOKYTOJŲ GRETOSE GEDIMINAS GODA	28
MISIJA – KŪRYBIŠKA MOKYKLA GABRIELĖ MAKAREVIČIŪTĖ	31
KŪRYBA	33
VERTYBIŲ VAKCINA AGENTAS 0.7	35

PREZIDENTĖS PASTRAIPOS

Pirmą kartą po rinkimų prezidentės statusas mane užklupo netikėtai – mieste, Vilniaus gatvėje. Pamėginsiu išsisukti – žingsniavau ne į populiarią kavinę, o tiesiog nusprendžiau į šokių studiją, kurią lankau, eiti pėstute ir pasigrožėti vakariniu Vilniumi. Tamsa, šviesomis, restoranuose prie langų įsitačiusiomis poromis, tylinčiomis, lyg sėdėtų prieš sienas, o ne prieš žmones. Nejaukiai vakarieniančiais vienišiais, tylomis gurkšnojančiais vandenį iš taurių, galbūt kažko laukiančiais. Darboholikais verslininkais, vienas prieš kitą išitraukusiais į virtualiojoje erdvėje vystomas pažintis, sandėrius ir užsikniaubusiais ant klaviatūros.

Tai štai tokį vakarą užsisvajojusi ir kažkur, kaip dažnai nutinka, vėpsodama išgirdau šūktelėjimą: „Kaip sekasi, prezidentė?“ Nuskambėjo labai bauginančiai, rimtai ir įpareigojančiai. Taip, kaip visai nenoriu jaustis. Štai ir dabar tebesu sutrikusi, rodos, virš manęs kybo Eidvilės šešėlis, stebintis žodžius, dėliojamus ekrane ir filtruojantis mano mintis kaip tobulas cenzorius. Dar kiek toliau pirštu grūmoja Lukas Vaivuckas, kurį matyt nedaug kas atsimena, aš pati lyg per miglą, bet kaip tokį *prezidentišką*. Sunku pasprukti nuo prieš mane buvusiųjų įtakos ir nepagrįstai susidaryto prezidento įvaizdžio, tačiau esu tikra, kad gyvenimas įrodys, jog tas įsivaizdavimas buvo iš piršto laužtas ir visiškai neteisingas.

Pernai gausybę kartų girdėjau frazę: „Nežinau, kas bus, kai nebeliks Eidvilės.“ Eidvilė (gal ir per daug apie ją, bet... linkėjimai, Eidvile, žinau, kad perskaitysi!) tapo licėjaus geležinės ledi simboliu – rimta, tvirta, niekuomet nesutrinkanti ir nepasimetanti. Gal dėl to man taip baugu žiūrėti į save – vaikiškai pozityvią, vietoje nenustygstančią, nuolat besijuokiančią ir visai ne *prezidentišką*. Prisipažįstu, kad prezidentė gali nežinoti, ką parašyti, buikai spoksoti į vieną tašką bandydama kažką sukurpti, vartyti senus „Andų“ numerius, skaityti prezidento žodžius, sakinius ir pastraipas. Prezidentė gali klysti (visad sakau, daug bandai – daug klysti, bet kai iš šimto bandymų dukart pasiseka, vis geriau nei pabandyti vienąsyk ir pasiduoti), kartais pažadėti kažką padaryti ir pamiršti. Neprisiruošti atrašyti į laiškus tol, kol nesulaukia tinkamo meto. Prezidentė, gali, kaip ir pridera, nuolat skubėti ir „neturėti laiko“, bet nešiotis savyje tokį mažą tinginuką, kuris išjungia telefonus ir kompiuterius, kai reikia pailsėti. Prezidentė gali būti labai jautri, gaudintis stovėdama ant scenos ir sakydama kalbas debatuose, dar ji geba atiduoti visas savo jėgas tam, ką daro. Prezidentei tam, kad jaustųsi gyva, reikia veikti. Palūžusi prezidentė atsitiesia ir netgi truputį didžiuojasi savimi, atlikusia dar vieną darbą. Prezidentė yra

Nuotr. Justinos Kecoriūtės

labai žmogiška, tačiau nori aprėpti tiek daug... gal net per daug. Bet tarp grandiozinių planų prezidentė mato naujai prie licėjaus pasodintas gėles ir ką tik išpaišytą plytelę rūsyje ant sienos.

Pripažįstu, nors kartais prezidentės baimės ir sumaišties užtekų trims, tačiau tikiuosi, jog jos entuziazmo užteks visai mokyklai (kaip ir jos noro bendrauti).

*Susipažinkime. Aš Gabrielė
O tu?*

AGNĖ SEMĖNAITĖ

ALUMNO LAIŠKAS

Nuotr. iš asmeninio archyvo

Sveiki.

Sveiki visi, kurie skaitote „Andus“ ir nepraverčiate visų tekstų, ieškodami nuotraukų, atsiliepimų ir mokytojų perliukų. Sveiki visi, kurie nepraleidžiate įžangų, kaip kartais darydavau aš, nes jos atrodo laiko gaišimas, kai tiek daug informacijos. Esu Agnė ir dar ne taip seniai pati buvau „Andų“ redaktorė. Licėjų baigiau šiais metais ir štai iš manęs jau tikimasi pasitelkti įspūdingą dviejų mėnesių universiteto gyvenimo patirtį ir parašyti jums ką nors išmintinga. Vargu, ar turiu tiek kompetencijos.

Pirmas dalykas, kurį supratau universitete, yra tai, kad mes vis dar esame vaikai. Ir dar ilgai būsime. Vaikystė nesibaigia nei kai ateini į licėjų, dabar jau esi rimtas gimnazistas, nei tada, kai su pavydu ir šypsena žiūri į pirmokėlius per Krikštnas ar Paskutinį skambutį. Nes net jeigu tėvai nebepažadina rytais ir neklausia, ar paruošei namų darbus, vis tiek darai kvailiausius dalykus, norėdamas išlikti vaiku – bėgi suptis vidury nakties vien todėl, kad gali, ir dar kvailius dalykus, nenorėdamas atrodyti suaugęs. Ir tai yra gerai tol, kol galų gale gali iš visko nuoširdžiai pasijuokti.

Todėl turbūt geriausias patarimas, kurį galėčiau duoti, būtų tiesiog žaisti. Žaiskite kuo daugiau ir kuo įvairesnius žaidimus, smulkmeniškai neplanuokite ir nebūkite rimti, neužmirškite, kad po metų, gal ir po kelių savačių bet koks rūpestis atrodys visai nereikšmingas. Jau turbūt girdėjote tūkstantį kartų (bent aš šį paraginimą išgirdau penkis kartus per pirmą dieną licėjuje), bet dalyvau-

kite visur, kur galite. Ne, ne per vėlu pradėti ką nors daryti. O ar jūs tai iš tikrųjų sugebate, pamatysite tik pabandę. Ir domėkitės pasauliu aplink jus, nes kada nors tai išgelbės jūsų liceistišką savigarbą ir padės pamatyti (ir pamilti) nors truputį daugiau nei paprastai įžiūrime kasdienybėje.

O licėjus visada išliks ypatingas reiškinys. Net jei jūs nematėte gyvenimo be TaMo, o 104 jums tėra muzikos kabinetas. Licėjuje gimė keisčiausi scenarijai Karnavalui, Mediumui, Šimtadieniui, nelogiškiausios tvarkaraščių kombinacijos, įvairios galvos skausmą pavaduotojai Balčiūnaitei, vien todėl, kad nežinojome, ko norime, ar norėjome visko vienu metu. Licėjuje gimė atsitiktinės draugystės, be kurių baisu įsivaizduoti savo gyvenimą. Tad mylėkite tai, ką turite, kasdien dėkokite savo mokytojams (na, gal ne kasdien, būtų kiek įkyru), kurie, kaip turbūt jau įsitikinote, yra vieni nuostabiausių ir labiausiai atsidavusių žmonių, kokius kada nors sutiksite.

Tai tiek. Nelabai galiu jūsų ko išmokyti, nelabai galiu ir patarti, nebent padrašinti eiti ir išsiaiškinti patiems.

Ir visados viskas galiausiai išeina į gerą.

Net jei sakinsys su tiek apibendrinimų niekada nebūna teisingas.

Net jeigu iki tol rinkaisi kvailiausius ir sunkiausius kelius.

Ypač jeigu iki tol rinkaisi kvailiausių ir sunkiausių kelius.

Iki,

Agnė

P.S. Nenoriu brukti savo sentimentalių pažiūrų, bet gražinkite švelnukus per Valentino dieną! Tai viena gražiausių tradicijų, kai bent vieną dieną taip lengva parodyti, kad brangini esančius šalia.

„KAI ŽEMĖ ŽEMAI, O TU TAIP AUKŠTAI“

Šimtai lėktuvų raižo padangę kasdien. Pakėlę akis į dangų galime matyti jų paliktus pėdsakus, tačiau šiandien ne apie juos. Svarbiausias visai mokyklos bendruomenei reisas įvyko rugsėjo pirmąją dieną. Oras skrydžiui buvo nepriekaištingas - danguje nė vieno debesėlio, matomumas - puikus. Ankstų rytą lėktuvo komanda buvo pasiruošusi ir laukė leidimo kilti.

Tuo metu oro uoste zujo gausybė darbuotojų - apsaugininkų, pasų kontrolės punkto pareigūnų, stiuardesių. Visi jie šypsenomis apdovanojo nedrąsius, pirmą kartą tokiu ypatingu reisui skrendančius keleivius. Jiems užėmus vietas, laikantis skrydžio protokolo, buvo sugiedota Tautiška giesmė bei pagerbta licėjaus vėliava.

Šiek tiek sutrikusius, mieguistus keleivius netruko pažadinti dar negir-

dėtas duetas, į rankas paėmęs būgnų lazdeles. Simono ir Mindaugo energijos užtaisas garantavo puikią nuotaiką visai likusiai dienai. Nulinės klasės keleiviai, iš skrydžio palydovų sužinoję, kaip elgtis ekstremaliose situacijose, galėjo pagaliau atsipūsti ir mėgautis kelione.

Sveikinimo kalbas tarė direktorius Saulius Jurkevičius, alumni atstovas Dainius Gelažius bei LOL prezidentė Eidvilė

Banionytė. Pastaroji negailėjo patarimų ketvirtos klasės keleiviams – šis skrydis licėjaus oro linijomis jiems jau paskutinis - vėliau jų laukia naujos aukštumos.

Lėktuve netrūko muzikos garsų – savo balsais žavėjo Agnė ir Milda, o antroakai Kristijonas ir Vytautas atliko šmaikščią dainą apie licėjaus realijas, kurią lydėjo klausytojų juokas.

Skrendantys turėjo progą susipažin-

Čia ir kitur – Gytės Navikaitės nuotraukos

ti net su septyniais naujais mokytojais, prisidėjusiais prie kolektyvo. Kiekvienas jų galėjo pasireikšti atsakydamas į keletą trumpų klausimų. Visai netikėtai susipažinome ir su vienu iš nulių - pakviestas pasisakyti, priešingai nei įprasta (dažniausiai „nuliai“ itin nekalbūs), drąsiai prabilo šaunus vaikiną. Jis papasakojo, kaip jam svarbu būti kartu su licėjaus bendruomene.

Šventinis skrydis įvyko sklandžiai. Drauge sparnus pakėlėme sėkmingai - pusė darbo jau atlikta. Kiekvienas liceistas pradėjo naujus metus, per kuriuos galės kurti savo pėdsaką, kurį po skrydžio paliks danguje.

Keletas atsiliepimų apie renginį:

SIMONAS MULEVIČIUS, Ib

Vos įėjus, jauną, licėjaus nemačiusį pirmoką pasitinka oro uosto darbuotojai, patikrina krepšius ir įteikia bilietus. Tik įžengus į šią mokslo šventovę, pasijaučia kūrybingumas. Bilietai, metalo detektoriai, saugos darbuotojai... Viskas taip šventiška ir kartu netikėta. Stereotipinis rugsėjo pirmosios įsivaizdavimas kardinaliai pasikeičia. Tai mokykla - svajonė. Tada visi pirmokai nedrąsiai susėda mokyklos kiemelyje ir laukia. O juos iš viršaus stebi senbuviai. Pasigirsta plojimai, ateina prezidentė, po jos kalbą sako direktorius. Nuotaką praskaidrina vietinė muzikos grupė. Nors lauke ir šalta, tačiau širdyje džiugės. Pirmą kartą pamatai savo naujuosius bendraklasių, auklėtojų ir licėjų. Tą licėjų, kuris nuo šiandien bus tavo antrieji namai.

AISTĖ SAMUCHOVAITĖ, IIc

Malonu ir jauku buvo rugsėjo pirmąją būti pasitiktai šviesių veidų ir šiltų šypsenų. Kaip visada žavėjo Mildos Mačiulaitytės balsas, stebino būgnininkų pasirodymas ir šmaikšti Kristijono bei Vytauto dainelė. Manau, kad kiekvienas pirmokas ir TB pirmakursis pasijuto kaip namie, kai buvo taip noriai ir nuoširdžiai sutiktas.

DAINORA BRUKAITĖ, IIIc
(viena iš organizatorių)

Turbūt labiausiai įsiminęs šventės momentas buvo drąsiojo pirmoko kalba. Mes, šventės organizatoriai, turėjome pasiruošę atsarginį variantą - pirmoku apsimetusį saviškį - tuo atveju, jei nei vienas licėjaus naujokas nebūtų išdrįsęs pasisakyti, tačiau buvom maloniai nustebinti, kad to atsarginio varianto neprireikė. Šventė buvo ištis graži - nuostabus oras, šypsenos naujų mokytojų veiduose ir daug gerų emocijų po vasaros sutikus seniai matytus draugus. Panašu, jog šių metų skrydį pradėjome sėkmingai.

MONIKA REPČYTĖ, IVc

Šių metų rugsėjo pirmoji, kaip ir ankstesnės, tikrai nenuvylė. Kadangi mums, ketvirtakursiams, visgi tai paskutiniai metai, kai girdime sveikinimo žodžius mokyklos suole, labai džiugu, kad antro ir trečio kurso mokiniai surengė labai gražią šventę, kuriai nestigo originalumo. Labiausiai džiugu matyti išlaikomas tradicijas, kurios pateikiamos vis kitaip - ar tai būtų mokytojų prista-

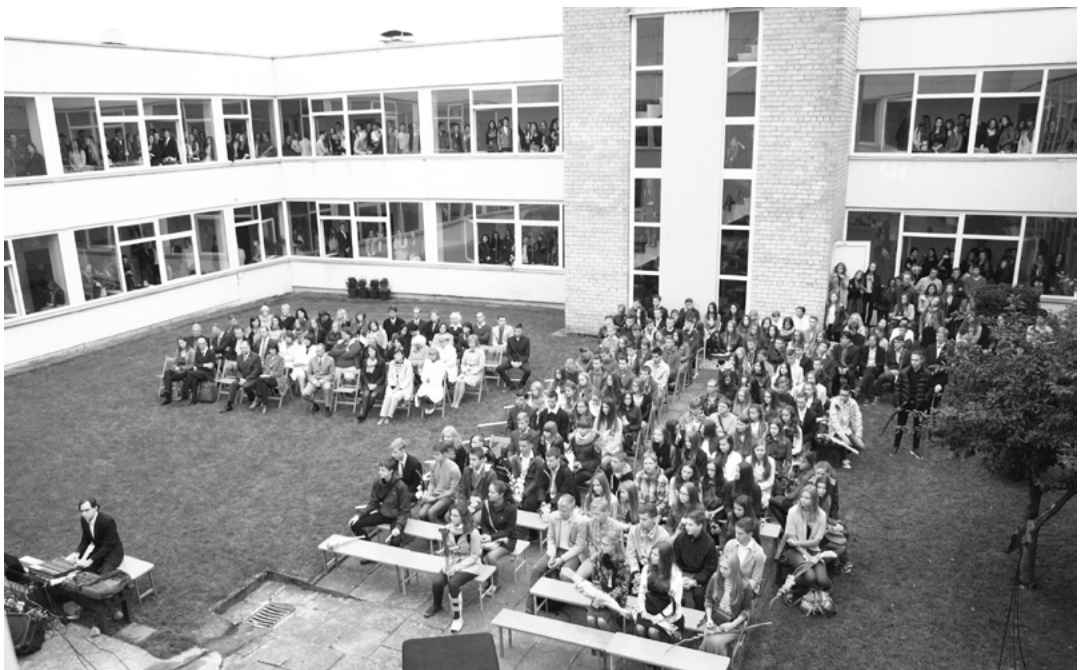

LICĖJAUS ORO LINIJOS

tymai, nedrąsiems pirmokėliams skiriami „motyvuojantys“ antrojų pasirodymai ar linksmi muzikiniai numeriai.

VISAS TB1 KOLEKTYVAS

Nors atsiveikinti su vasara niekada nėra lengva, rugsėjo 1-osios dienos rytą buvome maloniai nustebinti. Šios šventės dažniausiai būna nuobodokos, pilnos oficialių, mokiniams neįdomių kalbų. O licėjaus rugsėjo 1-oji išsiskyrė originalesniu bei kūrybiškesniu šios šventės pavadinimu. Būgnai mus pažadino, antrojų dainelė prajuokino, muzika buvo graži - sukurti gerą atmosferą organizatoriams tikrai pavyko. Renginys buvo pozityvios nuotaikos užtaisas, bet faktai lieka faktais - nesi-džiaugėm, kad teko stovėti lauke.

GABRIELĖ CIBULSKAITĖ
GABIJA VASAITYTĖ

SVARBIAUSIAS LICĖJAUS RITUALAS

Rugsėjo devynioliktosios rytas „nuliams“ išaušo ne tik daug žadantis, bet dar ir saulėtas. Krikštyną vieta pasirinkta netradicinė – Vingio parkas. Kaip juos ten kankino dvyliktokai, nežino vieni dievai (vėlgi dvyliktokai). Antrąją Krikštyną dalį galėjome pamatyti visi, septintą valandą vakaro susirinkę licėjuje, o nelaimėliai, negalėję to padaryti, dabar džiaugiasi, jog „Andai“ padės jiems sužinoti, kas gi vyko tą penktadienio vakarą licėjuje.

Išvydus jau kelintą kartą stebinančiai pasikeitusį kiemelį apima džiugesys ir nekantrumas. Įvairiapusiška Afrikos genčių tema atskleista puikiai: akį iškart traukia didžiulis ryškus ir spalvingas kaukės piešinys, puošiantis sceną. Nepakartojamą atmosferą kuria liepsnojančios deglės bei raižiniai, šį kartą puošiantys ne uolas, o kiemelio sienas, taip pat spalvingi lapeliai, ne tik nukloję įėjimą, pro kurį „nuliai“ jau greitai turės šliaužti, bet ir egzotišku medžiu pavertę kiemelio pasididžiavimą – sakurą.

Akimis perbėgęs per įspūdingas dekoracijas išsipraudi tarp kitų, sėdinčių ant palangės ir spoksančių pro atvirą langą. Nekantriai lauki pasirodančių būsimų pirmokų, kitaip – naujų genties narių, siekiančių išsikvoti savo vietą po saule. Na, o kaip kitaip jie tai padarys, jei ne šokdami ar dainuodami. Keturios pirmokų ir viena TB1 klasė pristato

savo pasirodymus, bet, kad ir kaip garsiai „nuliai“ stengiasi išdainuoti (ar greičiau išrėkti) dainuojamos dainos žodžius, žiūrovai savo ruožtu nenusileidžia – stengiasi kuo skardžiau nušvilpti, atrodo, kiekvieną niekuo nenusikaltusį „nulį“ bei agresyviai išlieja savo sukaupimą įniršį ant metalinių kiemelio palangių. Viena klasė

skanduoja, kita perkuria žinomos dainos žodžius, surengia mažą spektaklį, tačiau matai, kad genčių senbuviai nesužavėti. Na, bet dedi pliusą už pastangas ir linki per Karnavalą labiau pasistengti.

Deja, Krikštynoms pakiša koją garso aparatūra. Ne vienas pastebi, kad akustika prasta ir suprasti žodžius sunkiai sekasi. Tačiau afrikietiška energija vis tiek sklاندore ore ir niekam neliūdna. Prietemoje ir visus iš kojų išverčia ketvirtokų šokis su smėliu, o tau nejučia pasidaro gaila visų, neišvydusių šio reginio. Bet štai jau ir priešaikos metas. Su nekantrumu lauki tos svarbiausios akimirkos – naujokai sutupdomi į krūvą ir apipilami lediniu vandiniu. Ir visi džiaugiasi.

Naujokai džiaugiasi tapę tikrais liceistais, ketvirtokai džiaugiasi pasisekusiu renginiu, o visi kiti – kad negresia peršalimas dėl permirkusių rūbų ir kad ne jiems rytoj skaudės kojas.

ELVIS LEPCYDINAS, Ic

Visų pirma, manau, buvo smagu paklakyti po Vingį, buvo neblogos užduotys, tik galėjo būti gal dar šiek tiek originalesnės. Taip pat patiko, jog parodėt, kas čia šeimininkas ir jog leidot pasirošti Krikštynoms, nes mano klasė labai subūrė būtent tas pasirošimas. Kalbant apie antrą dalį, visų pirma, labai nustebino dekoracijos ir pasitikimas visų pirmokų – pasijautė lyg tikrai būtume Afrikoje. Į atmintį krito ir pasirodymai, ypač smėlio šokis. Tik dėl pačio išventinimo – vandens –, manau, galima buvo

ir kažką įdomesnio sugalvoti.

MONIKA PALIONYTĖ, TB1 (senbuvė)

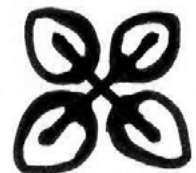
Buvo pasirinkta labai šauni tema, gražios dekoracijos ir aprangos, kaip ir kiekvienais metais, gražūs šokiai, ypač tas su smėliu. Ketvirtokai tikrai šauniai padirbėjo, nepagailėjo vandens šiais metais, net batai peršlapo, tačiau man, asmeniškai, Krikštynos pirmoje klasėje buvo įdomesnės, galbūt dėl to, jog tuomet tai buvo kažkas nauja, įdomu, o dabar kam tiems TB'ams Krikštynos? Bet šiaip abejos Krikštynos labai gražios ir vandeningos.

MONIKA REPČYTĖ, IVc

Krikštynos tikriausiai paliko bene didžiausią įspūdį iš visų mūsų kurso organizuotų renginių. Temą pavyko išpildyti taip, kaip ir buvo tikėtasi – labiausiai džiugino stipri vakarinė dalis, kuri su nostalgija priverė prisiminti ir mūsų kurso Krikštynas, kurios, atrodo, buvo taip neseniai. Vienintelis minusas, užsilikęs atmintyje – kai kurių pirmakursių apatija, nenoras dalyvauti užduotyse, kažkoks keistas priešiškas ketvirtokams.

GEDIMINAS GODA

NAUJAI IŠKEPTAS SENATAS

Dar vieneri metai, dar vieneri savivaldos rinkimai, dar vieneri debatai, krūvos naujų pažadų, lemtingoji balsavimo diena... Ir penki nauji kursų atstovai, pasiruošę vesti mūsų mokyklą į priekį, jau matuojasi senatorių mantijas. Vienos minutės kalbos debatų metu šiems žmonėms pažinti tikrai neužteko, taigi paprašėme jų papasakoti, kokie gi jie, kokiais įsitikinimais grįstas jų gyvenimas ir kokių gi tikslų jie žada siekti?

Čia ir kitur – nuotraukos iš asmeninių archyvų

Sveiki, esu KRISTIJONAS TRINKŪNAS, naujas pirmo kurso senatorius. Juo tapti mane paskatino du mano draugai – nuotykių ieškojimas bei naujų patirčių atradimas. Kai pamačiau, kad pradėdami dalinti parašų lapai, pagalvojau: „Kodėl ir man nepabandžius?“ Iš pradžių nieko nesitikėjau, bet bendraklasių palaikomas tapau senatoriumi.

Esu žmogus, kupinas idėjų (gerų ar blogų – tai jau kitas klausimas), visuomet stengiuosi padėti kitiems bei niekuomet neprarandu geros nuotaikos.

KAI GYVENIMAS DUODA CITRINŲ, PASIDARYK LIMONADO.

Laisvalaikiu mėgstu groti gitara, klausytis muzikos (nuo elektroninės iki klasikinės), truputėlį pasportuoti, aktyviai savanoriauju.

Tikiuosi, kad senatoriaus pareigos suteiks man daugybę įdomių bei nepamirštamų patirčių.

AŠ IEVA VAŠKELYTĖ, II kurso senatorė! Nuoširdžiai kalbant, dažnai pati lieku nustebinta savo entuziazmo, visai kaip ir dabar, nes kandidatuoti į senatą nusprendžiau gana spontaniškai (tiesą sakant, likus porai valandų iki parašų rinkimo pabaigos) ir galiu pasakyti, kad labai džiaugiuosi, jog bendrakursiams mano savybės ir gebėjimai pasirodė tinkami šioms pareigoms. Galėčiau save įvardinti kaip veiklų, nenustygstantį vietoje žmogų, nes labai labai mėgstu keliauti (ypač po kalnus), laisvalaikiu šoku, sportuoju. Esu neabejinga licėjaus renginiams (visomis prasmėmis), siūlomoms reformoms, nevengiu darbo bei itin vertinu bendradarbiavimą. Na, ir, žinoma, tikiuosi puikių ir darbingų mokslo metų!

Labas, esu PRIEGLIUS ŽUKLYS, III kurso senatorius. Trumpai apie mane: laisvalaikiu mėgstu skaityti, groti pianinu, gaminti, domiuosi lingvistika ir grafiniu dizainu, lankau teatro būrelį ir chorą. Kalbant apie Senato reikalus, visų pirma, dėkoju bendrakursiams už pasitikėjimą ir galimybę tęsti pernai su savivalda pradėtus darbus. O antra, šiemet ypač svarbu padėti atsiskleisti visiems talentingiems ir gabiems kursioakams, kurie iki šiol buvo kuklūs ir nenoriai reiškėsi – juk artėja Šimtadienis, tad pats laikas!

Sveiki visi! Aš esu TB kurso senatorė GERDA MICKUTĖ. Visų pirma, kas nors už mane nupirkit „Andus“, nes man jų niekada nelieta (pinigus grąžinsiu (tik ne visus iš karto)). O dabar turėtų būti ta vieta, kur aš save prisistatau ir visus sužaviu: konstruoju raketas (taip, jos skrenda), savanoriauju, mokausi, piešiu, kuriu ir daug laiko praleidžiu ieškodama įkvėpimo visam tam padaryti. Yra didelė problema – TB'kai neveiklūs! Po dviejų mėnesių TB jau galiu pasakyti, kad yra labai lengva nerasti motyvacijos kur nors eiti ir ką nors daryti... Patikėkit, mes darom nepalyginamai daugiau negu paprastas liceistas. Šiuo sakiniu neieškau sau pasiteisinimo – iš šios problemos išeitis yra viena – duoti žmogui meškerę ir išmokyti ją žvejoti. Daugiausia, ką gali padaryti, tai siūlyti – už nugaros su peiliu juk nestovėsi. Tą ir darysim – siūlysim. O patikėkite, čia įvairiausių idėjų galima įgyvendinti...

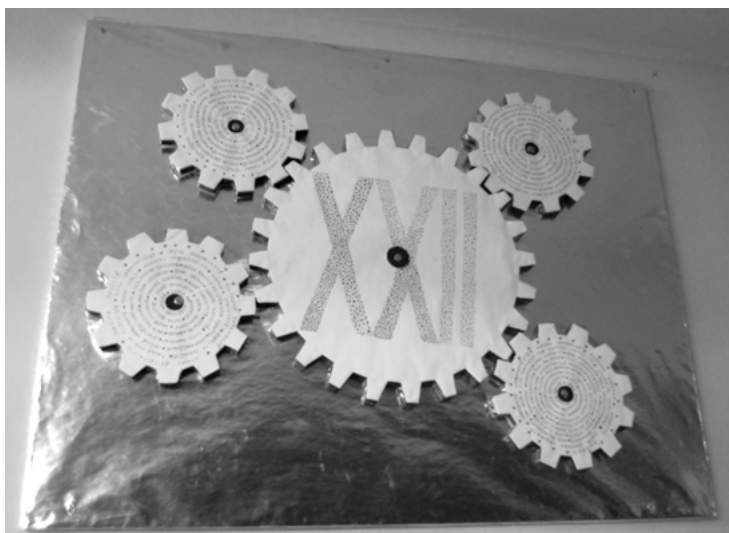
Esu GYTIS BARKAUSKAS, licėjaus ketvirtą kurso senatorius... Bet tai apie mane nedaug tepasako, tiesa? Nebent tai, kad koks motyvuotas ir žvelgiantis į ateities perspektyvas buvau 8-oje klasėje, toks likau ir dabar. Mano motyvacija nėra pagrįsta vien mokslais, sausu kalimu ir panašiai. Anaiptol, ji pakankamai įvairiapusė - nuo tokių elementarių dalykų kaip draugų postūmis iki tokių, atrodytų, absurdiškų, kaip 5 minutės prieš pamoką pakeliui į mokyklą per ausines išgirstas Seris Tankian, šaukiantis „Don't be late for school again boy!“ ar susapnuotas sapnas, kuris radikaliai pakeičia dienos ar net artimiausių mėnesių planus, nes kyla nežmoniškai didelis noras kažką kurti. Tokie maži dalykai TIKRAI gali padėti mokantis bei kuriant jaukią aplinką. Būdamas senatoriumi, be tiesioginio atstovavimo ketvirtajam kursui, ir stengsiuosi suderinti šiuos du dalykus – liceistų laisvalaikį ir mokslus. Kiek tik galėsiu, prisidėsiu prie jaukios licėjaus atmosferos kūrimo, padėsiu įgyvendinti Gabrielės siūlymą sutvarkyti ir/ar „sujaukinti“ senąjį mokinių kambarį.

KAMILĖ ČELUTKAITĖ

PALIKĘ DALELĘ SAVĘS

Kai kuriuos jų matome kas dieną, apie kai kuriuos tik girdėjome, o kelių gal ir nežinojome. Licėjų baigė jau 22 mokinių kartos, bet kiekviena jų paliko ne tik nematomą, bet ir materialų pėdsaką – savo testamentą. Kviečiame į trumpą pasivaikščiojimą po mokyklą ir (ne)užmirštų istorijų pasakojimą.

Šimtadienio proga sukurtas dvidešimt antrosios laidos mokinių vardų ir pavardžių įamžinimas; kabo tarp 104 kabineto ir drabužinės.

Šeštosios licėjaus laidos testamentas, kabantis direktoriaus kabinete.

Vienioliktosios laidos įšiamžinimas, esantis 311 kabinete.

Už piešinį ketvirtame aukšte liekame dėkingi devynioliktosios kartos liceistams.

Penktosios licėjaus laidos testamentas, esantis 311 kabinete.

Vėjo malūnelis – dvidešimt pirmosios kartos palikimas, stovintis licėjaus kiemelyje.

*Prie 306 kabineto
įsiamžino septynioliktoji
mokinių karta.*

Kiemelyje rasite ir dar vieną dvidešimt pirmosios kartos testamentą.

102
 Simulium Adamonis Iova Borissavskaja Polus Baran
 Anna Gabriela Gurazlova Sava Maria Krasnitskaja
 Julia Ostasheva Marietta Jams Jams
 Julia Piskunova Maja Lomovitskaja
 Julia Raskavitskaja, Raskavitskaja Stanislava
 Julia Shaglova Elena Purlyte Jans Spryngs
 Markus Venekus Kamil Minskeje Taid Budzgie
 Nadezhda Krasnitskaja Guntaro Lomovitskaja
 Nora Plazantova Elitena Gerasimovskaja
 Oksana Anna Austria Minskitskaja Olga Juravleva
 Jermolova Ivanovskaja Olga Krasnitskaja
 Rostomova Elena Kamil Minskitskaja
 Gabriela Ostasheva Raskavitskaja Stanislava
 Gabriela Ostasheva Raskavitskaja Stanislava

DAINORA BRUKAITĖ,
DOMINYKA NACHAJŪTĖ

AKTORIUMI, KAIP IR SKAUTU, TAMPI VISAM GYVENIMUI

Licėjus geba pritraukti įvairiapusiškus, kūrybingus ir savo mintimis linkusius dalintis žmones. O tokių neįsidėmėti nevalia. Šįkart jūsų dėmesiui – aktorius, šokėjas ir naujojo improvizacijos būrelio licėjuje vedėjas PAULIUS TAMOLĖ. Saulėje tirpstančių šokoladinių sausainių draugijoje jis pasidalijo mintimis apie skautus, licėjų ir aktorystę.

Nuotr. iš asmeninio archyvo

Licėjuje esate sutinkamas nebe pirmą kartą. Kuo ši įstai-ga, jos bendruomenė įsirėžia Jums į atmintį?

Licėjuje man labai patinka. Ko gero, dėl to, jog čia susirenka protingi žmonės, pradedant jūsų mokyklos direktoriumi, mokytojais ir baigiant mokiniais. Antras mane žavintis dalykas yra laisvė. Pavyzdžiui, kai kurios mokyklos stengiasi skambutį pakeisti melodija ar kuo kitu, o jums jo visai nereikia. Tai tik antrina teiginiui, kad jūs esate protingi ir atsakingi už save. Laisvė licėjuje pasireiškia visur: ant sienų, kabinetuose ir taip pat valgykloje su skirtingomis kėdėmis. Jūs žiūrite ne į formą, o į turinį: juk svarbiausia yra pavalgyti, o ne tai, ant kokios kėdės tu sėdi.

Kuo jus žavi darbas su vaikais ir ką pats iš to gaunate?

Tai susiję su skautavimu. Esu skautas jau labai ilgą laiką ir būtent ši veikla mane išmokė, jog turiu ne tik gauti, bet ir duoti, todėl darbas su vaikais man nėra svetimas – vasaros metu

KUO AKTORIUS BUS DAUGIAU
PARAGAVĘS, TUO JAM BUS
LENGVIAU ĮSIGILINTI Į VAIDMENIS.

savaniauju stovyklose. Kažkada žmonės man kūrė veiklos programą, virė valgyti ir prižiūrėjo, o dabar tai darau aš. Lygiai tas pats ir su mokykla. Turiu daug patirties improvizacijos, kūrybiškumo, viešojo kalbėjimo srityse, todėl noriu tuo dalintis su jaunąja karta.

Papasakokite plačiau apie skautus. Kas sudaro jų bendruomenę ir kokia yra jos veikla?

Buvimas skautu – tai pramoga su tikslu. Lietuvoje aktyvių narių, t.y. mokančių nario mokesčių, yra apie du tūkstančius. Bet skautų įžodis duodamas amžiams, todėl net ir nebebūdamas aktyvus, vis tiek mūsų bendruomenėje visą laiką būsi identifiikuojamas kaip skautas. Skautais tampa visokio plauko žmonės, netgi prezidentas Valdas Adamkus yra mūsų gretose. Skautavimas vasaros metu yra stipriai susijęs su gamta: turime daug ugdymo programų būtent apie išgyvenimą joje. Bet kitokios įvairios sueigos vyksta ištisus metus.

Kelerių metų susidomėjote aktoryste ir kas paskatino

stoti į vaidybą?

Apsisprendžiau dar dešimtoje klasėje. Labiausiai esu dėkingas savo dramos mokytojui, kuri mane supažindino su teatro užkulisiais. Ji dar bandė mane atkalbėti, tačiau jai nepavyko ir aš jau nuo dešimtos klasės tvirtai žinojau, ką veiksiu.

Kokios Jūsų gyvenimiškosios patirtys Jums padeda scenoje?

Absoliučiai visos. Aktorius turi viską matyti, viską žinoti, viskuo domėtis. Pasakysiu jums pavyzdį. Atvirai. Nes kai

atvirai, tada įdomu. Paskutinis spektaklis, kuriame vaidinau, buvo „Mūsų klasė“. Režisierė turėjo man paruošusi du vaidmenis ir iš jų pasirinkau žmogaus, patarnaujančio bažnyčioje, o vėliau tampa kunigu. Ir kodėl? Nes pats vienuolika metų tarnavau bažnyčioje. Tokią savo asmeninę patirtį lengva pritaikyti scenoje. Kuo aktorius bus daugiau paragavęs, tuo jam bus lengviau įsigilinti į vaidmenis.

Įvardinkite savo mėgstamiausius spektaklius, kuriuose pats nevaidinate.

Igno Jonyno – populiaraus lietuvių

filmo „Lošėjas“ režisieriaus – spektaklis „Ištisų dienų, ištisų naktų kronikos“, rodytas prieš dvylika metų Jaunimo teatre, Yanos Ross „Chaosas“. Taip pat labai didelį įspūdį paliko vengrų teatras „Krétakör“. Jo režisierius Arpad Šillingas planuoja atvykti į Vilnių ir Lietuvos nacionaliniame dramos teatre statyti spektaklį, kuris turėtų pasirodyti 2015 metų spalį. Tačiau į spektaklius dabar dažnai nevaikštau, nes pats daug vaidinu, o likusį laisvą laiką stengiuosi skirti šeimai. Į teatrą šiuo metu dažniau einu su dukra; labiau-

siai įsiminė šiuolaikinio šokio spektaklis „Mozaika“ ir Valentino Masalskio „Grybų karas“.

Galbūt keli teatriniai atsipalaidavimo (ar kaip tik susikaupimo) pratimai galėtų padėti liceistui? Ką patartumėte?

Yra vienas naudingas kvėpavimo pratimas: per keturis skaičius giliai įkvėpti, o per aštuonis iškvėpti. Svarbu mokėti neprisiršti prie minčių, tai padeda pailsinti protą. O aktoriai prieš spektaklį ruošiasi labai įvairiai: vienas anekdotus pasakoja, o kitas meldžiasi.

KAMILĖ ČELUTKAITĖ

TAPATYBĖS NYKSMAS IR IŠSAUGOJIMAS, ARBA APIE KARALIAUČIŲ IR BALTARUSIJĄ

*Iš yrančio mano kūno
Išaugęs gėlės,
Aš būsiu juse,
Ir tai bus amžinybė.*

Edvardas Munchas

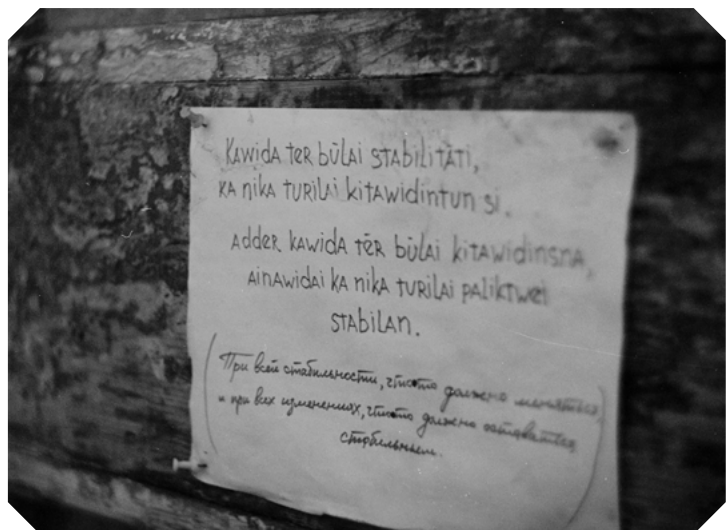
Norvegų ekspresionistas išreiškė mintį, kad po mirties nėra visiško išnykimo – būtis esti, tik kitokia forma. Be abejo, kūrėjas galėjo nujausti savasties įamžinimą kūriniuose. Bet koku atveju, dailininko žodžiai suteikia šviesos vilties svarstant apie mirtį. Tačiau š. m. gegužės 23 – 24 d. praleidusi Karaliaučiaus krašte suabejojau, ar ta viltis išlieka visiems. Matant tenyksičius vaizdus apėmė slogi nuojauta, kad amorali ideologinė sistema turi galią atimti net amžinybės galimybę iš šimtmečius savo prūsišką, vėliau vokišką kultūrą puoselėjusio krašto.

Pagal kai kuriuos duomenis, per Antrąją pasaulinę karą buvo sunaikinta apie 30%, o per sovietmetį – 60% viso Karaliaučiaus krašte buvusio kultūrinio paveldo. Kai pirmąsyk tai išgirdau per informacinę pamoką apie Karaliaučius, niekaip negalėjau suvokti, kaip buvo įma-

noma sunaikinti tokį kultūros ir mokslo židinį, visą tą architektūrinį paveldą, dar prieš karą įamžintą nespaltotame dokumentiniame filme. Nesuvokiau iki tos akimirkos, kai perkirtus Karaliaučiaus ir Lietuvos sieną prieš akis iškilo pirmieji bažnyčios griuvėsiai. Iš to, kas yra belikę, galima atpažinti, kad ta bažnyčia gotikinė – šiek tiek matyti senųjų puošybos detalių. Ten, kur anksčiau buvo altorius, žaliuoja daugybė jaunų medelių. Sienos aprašinėtos kirilica *à la graffiti*.

Daug šiukšlių, butelių, skardinių... Ir kai galų gale suvoki, kad anksčiau, dar maždaug prieš šimtą metų, čia skambėjo tikinčiųjų maldos, buvo laikomos mišios, skiepijamos būtent tos dorybės ir principai,

kurie turėjo neleisti atsitikti tam, ko rezultatas matomas dabar, suglumsti. Ekskursijos organizatorė ir vadovė lietuvių kalbos mokytoja Asta Karaliūtė – Brede-lienė prieš išeidama iš griuvėsių pasakė, kad Dievas vis tiek ten yra. Taip, matyt, jis ten dar yra, bet labiau nei bet kur kitur primenantis tylų, sužeistą ir palinkusį Rūpintojėlį. Išėjus iš bažnyčios liekanų ir apsižvalgius aplink ėmė atrodyti, kad čia kažkas ne taip. Bažnyčios dažniausiai yra miestų ar kaimų centruose, o dabar

Prūsiškas užrašas prie Įsruities pilies.
Čia ir kitur – Kamilės Čelutkaitės nuotraukos

aplinkui vien tušti laukai ir šalia esanti nebyli gamykla. Tai buvo pradžia pamažu aiškėjančio suvokimo, kokie buvo vokiečių kultūros sunaikinimo mastai.

Pirmieji bažnyčios griuvėsiai ir buvimas juose buvo it įžanga į kone įprastą Karaliaučiaus krašto peizažą: bažnytelių liekanos, kartkartėmis panaudotos kaip fabrikų ar gamyklų pastatų dalys, neretai iš maldos namų telikę menki pamatai, netoli griuvėsių matomos lūšnelės ar tvirtai, įtartinais raudonuojantys tokioomis plytomis, iš kokių buvo sumūrytos bažnyčios. Taip, atsikraustę į Karaliaučiaus kraštą rusai ar jų palikuonys grobstė iš apgriautų bažnyčių plytas ir statėsi iš jų tai, ko labiausiai reikėjo – buitinėms reikmėms pritaikytas patalpas. Bet ir tie menki pastatėliai jau yrantys. Taip veriasi nykios lemties principas: jei griauti, pats po kurio laiko imi irti.

Į atmintį įstrigo važiuojant pro kaimelius ir miestus matyti Sovietų Sąjungos atributai: paminklai Leninui ar per Antrąjį pasaulinį karą už Tarybų Rusiją kovojusiems kariams, ant pastatų sienų pavaizduoti kūjai su pjautuvais, žvaigždės... Jau anksčiau žinojau, kad Rusijoje

visa, kas susiję su Sovietų Sąjunga, yra šlovinama, bet nė nenumaniau, kad viešojoje erdvėje yra išlikusi tokia gausybė ženklų, bylojančių apie buvusią (ir šandieninę) Rusijos ideologiją. Dabartinę šios šalies politiką atspindėjo ant ne vieno ir ne ant dviejų automobilių antenų pritvirtintos Georgijaus juostelės (konfliktinės situacijos Ukrainoje metu tokia juostelė pradėta naudoti kaip prorusiškai nusiteikusių gyventojų atpažinimo ženklas). Trumpai tariant, visa kas aplinkui nebūtų leidę keliautojui užmiršti, kad jis lankosi ne bet kur, o postsovietinėje Rusijoje.

Šiaip ar taip, pagrindinis šios kelionės tikslas buvo aplankyti su Mažąja Lietuva susijusias vietas. Pirmoji tokia mūsų kelyje pasitaikė Tolminkiemio bažnyčia ir klebonija, kur pamokslus skaitė, gyveno ir prie kurių perstatymo prisidėjo Kristijonas Donelaitis, evangelikų liuteronų kunigas ir lietuvių grožinės literatūros pradininkas. Ši vieta džiugino tuo, kad yra puikiai išsilaikiusi, bažnyčioje ir klebonijoje įkurtas Donelaičio memorialinis muziejus. Tiesa, derėtų pabrėžti, kad šio paveldo puoselėjimu rūpinosi ir

tebesirūpina patys lietuviai – pavyzdžiui, muziejaus atstatymo ir restauravimo projektą parengė Kazys Napoleonas Kitkauskas, memorialinio akmens autorius yra architektas Sigitas Benjaminas Lasavickas. Iš tiesų žavų ir vertingą pamatyti K. Donelaičio „Metų“ rankraščio kopiją, kitus dokumentus, daiktus. Visai kitoks vaizdas pasitiko su Martynu Mažvydu susijusiose vietovėse. Vietoj Ragainės bažnyčios, kurioje pamokslavo M. Mažvydas kaip Ragainės parapijos klebonas, o vėliau – kaip arkidiakonas, dabar stovi apleistas mūrinis pastatas, sovietmečiu naudotas kaip sporto salė ar mokykla. Iš Ragainės pilies, kurioje M. Mažvydas kurį laiką dirbo metraštininku, telikę griuvėsiai. Čia pat daugiabučiuose ramiausiai gyvena žmonės. Mokytoja Asta Karaliūtė – Bredelienė pasakojo, kad sovietmečiu pilių griovimui dažnai būdavo pasitelkiamas toks pretekstas: kuriami istoriniai filmai ir reikia labai tikroviškų sprogimų efektų. Taip ir filmuodavo, kaip pilys labai tikroviškai sprogs. Ragainės pilies irimas galėjo būti panašiai paspartintas.

Vis dėlto ir buvusi vokiška – prū-

Bažnyčios griuvėsiai Karaliaučiaus srityje

siška kultūra šen bei ten veržliau prasišverbia pro griuvėsių ir (post)sovietinių ženklų šydą. Vienas iš nesugriautų apie ją bylojančių paminklų yra prie Karaliaučiaus miesto katedros išlikęs iškilaus vokiečių filosofo Imanuelio Kanto kapas. Prie jo mokytoja A. Karaliūtė – Bredelienė pristatė žymią I. Kanto išreikštą kritiką ankstesnių (ypač šv. Tomo Akviniečio suformuluotų) Dievo įrodymų atžvilgiu, nors pats vokiečių filosofas parašė savo Dievo įrodymą: „Žvaigždėtas dangus virš manęs ir moralės dėsniai manyje įrodo, kad Dievas yra.“ Tačiau stovint tokioje aplinkoje, šie Kanto žodžiai skamba keistai paradoksaliai. Esant Karaliaučiaus krašte pasaulio tvarka atrodo iškreipta, o moraliniai principai paminti. Bet ne visuose žmonėse. Ten dar likę tokių, kuriems rūpi jų kultūra, istorija, tapatybė, viso to išsaugojimas.

Vienas iš tokių žmonių buvo Andrejus Smirnovas, Įsruties pilies atstatymu besirūpinantis žmogus, mokytojos Astos Karaliūtės – Bredelienės pavadintas Įsruties pilies „šamanu“. Jis entuziastingai papasakojo pilies istoriją, apie tai, kaip jis ir keli jo bendraminčiai savo lėšomis stengiasi pilį restauruoti. A. Smirnovas patvirtino, kad Rusijai nerūpi Karaliaučiaus kraštas, o tuo labiau jo kultūra. „Šamanas“ pasakojo, kad Rusija siekia, jog vietiniai gyventojai nepajaustų meilės ar kitokio dvasinio prisirišimo jausmo prie Karaliaučiaus žemės. Jei nutinka kitaip, dažnai tokius žmones stengiamasi iškelti gyventi kitur. O ir tokiems entuziastams, kaip mūsų aplankytasis Įsruties pilyje,

puoselėti kultūrinį paveldą yra trukdoma. Kai A. Smirnovas vietiniam filosofų būreliui leido buvusiose pilies arklidėse rengti užsiėmimus, greitai tai buvo uždrausta vietos valdžios, argumentuojant tuo, kad neva patalpa yra pernelyg prastos būklės. Tačiau nepaisydami spaudimo A. Smirnovas ir jo draugai pilies atstatymui ir kultūros išsaugojimui, įvairių renginių organizavimui atiduoda beveik visa, ką turi. Tokie žmonės įpučia vilties, kad E. Muncho ir I. Kanto žodžiai Karaliaučiaus krašte dar turi gyvą įkūnijimą.

PAGAL KAI KURIUOS
DUOMENIS, PER ANTRĄJĮ
PASAULINĮ KARĄ BUVO
SUNAİKINTA APIE 30%,
O PER SOVIETMETĮ – 60%
VISO KARALIAUČIAUS
KRAŠTE BUVUSIO
KULTŪRINIO PAVELDO.

Savotišku kelionės į Karaliaučiaus kraštą tęsinio galima vadinti š. m. spalio 10 – 11 d. vykusią išvyką į Baltarusiją. Kelionės tikslas panašus į jau aptartosios – aplankyti Lietuvos (šiuo atveju LDK) istoriją ir kultūrą menančias vietas.

Pirmas dalykas, iškart kritęs į akis kaip kontrastas Karaliaučiaus krašte regėtiems vaizdams, buvo tai, kad Baltarusijoje kultūriniu paveldu yra rūpinamasi. Ten galima pamatyti daugiau atstatytų pilių, aišku, yra ir griuvėsių, bet ir jie išlikę neblogos būklės.

Omeny turiu Sapiegų rūmų griuvėsius Ružanuose, dar vadinamus Baltarusijos Versaliu. Iš tiesų pilies teritorijos ir pastatų dydis, išlikusi ištaiginga kolonada, langų apvadų liekanos byloja apie versališkus Sapiegų užmojus. Prie vieno iš pilies pastatų dirbo restauratoriai – tai matant radosi šviesi nuojauta, kad šie griuvėsiai nebus palikti likimo ar, veikia, nyksmo valiai.

Kita LDK istorijai svarbi vieta yra Radvilų pilis Nesvyžiuje, pastatyta Mikalojaus Kristupo Radvilo Našlaitėlio iniciatyva. Tai puikiai atstatyta pilis su viduje įrengtu muziejumi, savo dydžiu vos mažesnė už Valdovų rūmus Vilniuje. Taip pat Nesvyžiuje stovi Kristaus kūno bažnyčia, kurioje palaidotas pats M. K. Radvila Našlaitėlis. Nusileidus į bažnyčios rūsi – kriptą, nustebino karstų, kuriuose paguldyti Radvilų giminės atstovų palaikai, skaičius – iš viso septyniasdešimt du sarkofagai. Iškart prisiminiau Vilniaus arkikatedros bazilikos rūsiuose esančius karstus, jų erdvę eksponavimą it tikrame muziejuje. Nesvyžiaus Kristaus kūno bažnyčios kriptoje karstų gausybė sukuria ne muziejaus, o veikiau sandėlio įspūdį. Sarkofagai sudėti vienas prie kito, apdulkėję, kai kuriuos būtų galima imti ir atidaryti turint reikiamus įrankius. Bet kokiu atveju, būtina apsilankyti Nesvyžiuje tam, kad būtų galima dar geriau įsisąmoninti Radvilų turėtą įtaką ir galybę.

Abi kelionės padarė didelę įtaką man, kaip asmenybei. Apsilankiusi Lietuvos istorijai ir kultūrai svarbiose vietose galiu geriau suvokti konkrečius laikotarpius, įvairius tam tikrų asmenybių ar ištisų giminių kontekstus, jų reikšmę. Be to, iki šių kelionių niekada nebuvo pagalvojusi, kad griuvėsiai gali suteikti tiek daug peno apmąstymams. Karaliaučiaus tapatybės nyksmas parodė tai, nuo ko pajutau pareigą stengtis apsaugoti Lietuvos kultūrą, o restauruotos Baltarusijos pilys tarytum nebyliai pasiūlė, kaip tai daryti. Esu dėkinga mokytojai A. Karaliūtei – Bredelienei, kad pažadino atsakomybės jausmą už tai, jog mūsų tapatybė būtų saugojama ir puoselėjama. Kad iš praeities išaugančiose gelėse žydėtų amžinybė.

Sapiegų dvaras Ružanėje, Baltarusijoje

SLAPTI MOKYTOJŲ TALENTAI

***D**ažnai mokytojai yra įsivaizduojami tarsi kokios antgamtinės būtybės: nevalgantys, nemiegantys, gyvenantys mokykloje ir tik vienintelę savo aistrą – mokomąją dalyką – puoselėjantys žmonės. Niekas neabejoja, jog išmanyti tai, ką išmano jie, ir dar mokėti savo gabumus perduoti kitiems, yra tikras talentas, tačiau turbūt mažai kas pasidomi, kokių kitų talentų mokytojai turi, ką jie veikia laisvalaikiu, kokie jų hobiai.*

„Juk mokytojai irgi žmonės,“ – juokiasi ilgametis istorijos mokytojas ALGIS SINDARAVIČIUS. Jis užsimena, kad šokti ir dainuoti mėgo visuomet, o pradėjęs mokyti licėjyje su mielu noru dalyvavo įvairiuose renginiuose, kur tekdavo ir padainuoti, ir pašokti. „Scenos nėra ko bijoti. Manau, kad išėjimas ant scenos aktų salėje yra panašus į stovėjimą prieš klasę – klasė irgi yra tam tikra publika, kuri klausosi, stebi ir bendrauja,“ – apie savo pasirodymus mūsų mokyklos prožektorių šviesoje šneka mokytojas.

Licėjaus scenoje neretai pasirodo ir į ją mokinius išleidžia ir šokių mokytoja DANUTĖ ULVYDIENĖ. Nedaug kas žino, kad ji iki pradėdama dirbti licėjyje buvo balerina. Puikiais rezultatais baigusi Nacionalinę Mikalojaus Konstantino Čiurlionio menų mokyklą, mokytoja jau

nuo mažens dalyvavo įvairiuose spektakliuose ir pasirodymuose. Teatre pradėjusi šokti dešimtoje klasėje, Danutė Ulvydienė prašoko jame net 24 metus. „Tai labai gražus laikas. Gastrolės, koncertai, buvimas su bendraminčiais, bendrus interesus turinčiais žmonėmis džiugino, gal ir dėl to man gerai sekėsi ir teatre praleidau tiek laiko,“ – su šypsena prisimena mokytoja.

Kita licėjaus balerina – anglų mokytoja RIMA SUKACKIENĖ – paklausta apie baletą, nusijuokia: „Šis klausimas mane grąžina beveik pusšimtį (!) metų atgal...“ Būdama aštuonerių draugės prikalbinta nuėjo į baletu studiją ir jos nebepaliko 14 metų. Mokytoja, praėjus 35 metams nuo paskutiniųjų repeticijų ir koncertų, nesigaili savo mokyklos ir studijų metus susiejusi su šokiu: „Tai

buvo prasmingai ir smagiai praleistas laikas.“ Šokdama kolektyve „Polėkis“, dalyvaudama įvairiuose koncertuose ir konkursuose, mokytoja Rima Sukackienė išmoko užsispyrimo, kantrybės, disciplinos, o iš savo mokytojos – sekutinų mokymo principų. „Gėles išaugina lietus, bet ne griaustinis,“ – sakydavo ji. Šių darbo principų mokytoja stengiasi laikytis ir pati.

Baletu paslapčių mokėsi ir lietuvių kalbos mokytoja INGA ŽEMAITYTĖ. Ji, tiesa, plastikos meno mokėsi iš licėjaus šokių mokytojos Danutės Ulvydienės, nes pradėjusi dirbti mūsų mokykloje, pedagogė panoro išmokyti čiuožti. „Dailusis čiuožimas man visuomet buvo tik pomėgis, tačiau polėkis viską daryti gerai lėmė, kad sportavau tikrai daug.“ Čiuožimas reikalauja nemažai ištver-

*Mokytoja Danutė Ulvydienė (pirmoje eilėje, antra iš kairės) jau nuo vaikystės šoko baletą.
Nuotrauka iš asmeninio archyvo*

mės, jėgos, geros koordinacijos, todėl treniruotis tekdavo ne tik čiuożykloje, bet ir sporto salėje. Pasak I. Žemaitytės, Antikos laikų žmonės buvo teisūs sakydami: „Sveikame kūne sveika siela.“ Žmogui būtina užsiimti ne tik protine, bet ir fizine veikla.

Licėjuje nemažai ir gabių muzikų. Viena jų, anglų kalbos mokytoja DALIA RAČKAUSKIENĖ, nuo mažumės dainavo mergaičių chore „Liepaitės“. Ji prisimena, kad dar būdama visai maža taip norėjo ten patekti, jog net pamelavo, kad namie turi fortepijoną, kuriuo buvo privaloma groti. „Iki aštuntos klasės ląkstydavau pas kaimynus pagroti, o kai pagaliau aštuntoje man tėvai nupirko pianiną... jo nebereikėjo, nes nustojau groti,“ – šypsosi mokytoja. Ilgus mokyklos metus besitęsusi meilė „Liepaitėms“ vėliau peraugo į meilę moterų chorui „Liepos“, kuriame mokytoja dainuoja iki šiol. Prisimindama savo pradžią muzikos kelyje, Dalia Račkauskienė visuomet didžiujasi ir džiaugiasi vaikystėje nuėjusi į „Liepaitės“, nes tai jai tapo ne tik pomėgiu, bet ir gyvenimo būdu.

Kita licėjaus muzikantė yra biologijos mokytoja ALMA ČEKAUSKIENĖ. Vaikystėje įstojusi į Nacionalinę Mikalojaus Konstantino Čiurlionio menų mokyklą, ji fortepijono specialybės mokėsi iki devintos klasės. Prisimindama tuos metus mokykloje, pedagogė nusišypso ir pripažįsta, kad jai tai suteikė labai daug. „Buvimas tarp muzikantų ir menininkų išugdo visai kitokį požiūrį į pasaulį. Ma-

nau, kad kiekvienas turėtų įsileisti į savo gyvenimą meno, nes tai be galo praturtina kiekvieno mūsų pasaulį.“

Ekonomikos mokytoja *Daiva Strielkūnienė* muziką pamilo jau anksti vaikystėje. Šešerių metų pradėjusi groti smuiku, su juo nesiskyrė iki dvidešimt vienerių. Vis prisimindama, ką mokėjo jaunystėje, mokytoja pagroja ir dabar. „Metai, kai grojau, man buvo vieni gražiausių“ prisimena ekonomistė. Ji su šypsena pasakoja apie savo ansamblio keliones, prisimindama vieną, kuomet dar dvidešimties metų jaunuoliai, jie su ansambliu išvyko į konkursą Ispanijoje. Tuomet vieną parą jie galėjo praleisti Paryžiuje ir neturėdami pinigų apsigyventi, jie nusprendė užsidirbti grodami jaukioje gatvelėje pačiame Monmarte. „Tai vienas mylimiausių prisiminimų iš mano jaunystės. Menas ir muzika mano jaunystę padarė labai gražią,“ – sako Daiva Strielkūnienė.

Tačiau turbūt niekada nepasakytumėte, kad tarp licėjaus mokytojų yra ir poetų. Vienas jų – matematikos mokytojas ERIKAS KARIKOVAS – poeziją pamilo labai anksti. „Kai tik išmokau rašyti, man labai patikdavo rašyti skaičius, o kai išmokau skaityti – labai patiko skaityti eilėraščius. Eilėraščiai patikdavo dėl savo rimo, kuris buvo lyg kažkokia formulė.“ Tai lėmė, jog net ir paskyręs savo gyvenimą matematikai, Erikas atranda laiko ir noro rimuoti ne tik ypą svarbiomis progomis (kai piršosi žmonai,

išlydėjo auklėtinius), bet ir tada, kai jam tiesiog norisi.

Tai – tik nedidelė dalis to, ką sugeba mūsų mokytojai. Kiekvienas gali pasigirti savo išskirtiniu talentu ir gabumais. Mums, mokiniams, tereikia pramerkti akis ir pastebėti tai, ko nematėme iki šiol. Pastebėti, jog išskirtinių gabumų ir pomėgių turi tie, iš kurių mes mažiausiai to tikėjome – mūsų Mokytojai.

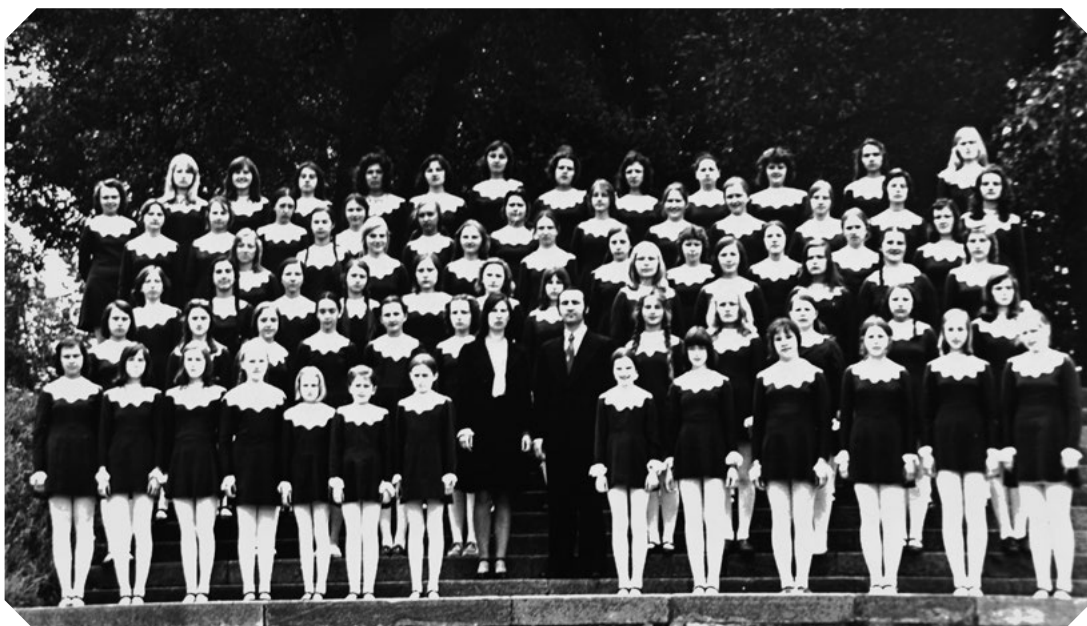
*Dėkojam, Dieve, Tau už rytą
Ir už kiekvieną žodį pasakytą.
Dėkojam Tau už begalinę meilę,
Kuri mus veda į Tavo buveinę.*

*Globoki, Dieve, mūsų šeimą,
Nuvyki blogį į kalėjimą.
Suteik stiprybės mums gyventi,
Tikėjimo malonės pasisemti.*

*Praskaidrink, Dieve, mūs mintis,
Tegul mums padeda išpažintis.
Priglauski mus arčiau savęs,
Mes liksim visad prie Tavęs.*

*Dėkojam mes už Tavo Širdį,
Kuri kiekvieną mūsų girdi.
Esi mums, Viešpatie, brangus,
Apsaugok artimus, draugus.*

Erikas Karikovas

Mokytoja Dalia Račkauskienė (ketvirtoje eilėje nuo apačios, trečia iš dešinės) kartu su chorą „Liepaitės“.
Nuotrauka iš asmeninio archyvo

KODĖL VASARĄ VAŽIUOJAMA Į VIENUOLYNĄ?

Plotas – 3,16 km². Nuolatinių gyventojų – 184. Iš jų daugiau nei 100 – vienuoliai, sudarantys Taizé bendruomenę. Kasmet beveik 150 000 jaunuolių iš viso pasaulio aplanko šį kaimą rytų Prancūzijoje. Dalį savo taip branginamų vasaros atostogų jie leidžia ne paplūdimiuose ar didmiesčiuose, o karvių ganyklų ir kalnų apsuptyje, miega palapinėse arba barakuose ir triskart per dieną eina į pamaldas. Šią vasarą į Taizé vykusių liceistų klausiamo ko tikėjosi, ką rado ir ar buvo verta ten vykti.

KRISTIJONAS VĖLYVIS, IId

Iš Taizé per daug nesitikėjau, norėjau tik gerai praleisti laiką ir užbaigti vasarą kur nors, bet ne namuose. Prieš tai man sakė, kad Taizé – tai vienuolynai ir bažnyčios, kur visi meldžiasi. Aš nesu giliai tikintis, todėl labai tikėjau, jog man

tai nesutrukdys. Ir nesutrukdė. Buvo labai smagu – gera kompanija, puiki atmosfera, nuostabi bendruomenė. Atvažiavus viskas buvo kaip pasakoje – visi tau mojuoja ir sveikina. Gali netrukdomas pabūti ir pasikalbėti su savimi, išsivalyti mintis

ir pradėti į kai kuriuos dalykus žiūrėti kitu kampu. Labiausiai mane sužavėjęs dalykas – ta masė žmonių, susirinkusių iš kiekvieno pasaulio kampelio. Tarp jų nėra nei lyderių, nei tylenių, visi komunikabilūs, noriai bendraujantys. Taizé – viena iš geriausių vietų, kuriose esu buvęs, kurioje praleidau laiką su žmonėmis, sukūrusiais vieną iš geriausių savaitinių per visą vasarą, o galbūt ir visą gyvenimą.

DANIUS BAČKIS, IVd

Apie Taizé buvau nemažai girdėjęs. Daug draugų ten buvo ir visų atsiliepimai buvo teigiami,

todėl tikėjau atrasti vietą, kurioje tūkstančiai paauglių iš viso pasaulio draugiškai bendrauja, dalinasi nuomonėmis apie Dievą ir ne tik. Žinojau, kad didžioji dalis į Taizé atvykstančių žmonių netiki Dievą ir ten važiuoja kaip į stovyklą. Viskas buvo panašiai, kaip ir galvojau. Visiškai nenusivyliau tuo, nes visi gerbia vieni kitus, vyrauja gera nuotaika ir laisvė. Dienomis niekas tavęs nevaržo, visos veiklos yra įdomios ir savitos. Niekada pats negalvojau, kad dalinti maistą gali būti linksma arba kad aiškintis Bibliją yra visai įdomu.

Sako, kad atvažiuojantys į Taizé randa būtent tai, ko jiems reikia, net jeigu tiksliai nežino, ko patys ieško. Ar patyrei kažką panašaus?

Taip gal yra tiems žmonėms, kurie kažko ieško. Aš važiauvau ten ne kažko išsiaiškinti. Tikiu Dievą jau seniai ir neabejoju, kad jis yra.

ELŽĖ DEGUTYTĖ, IVd

Žinoma, kaip ir visi, tikėjau gerai praleisti laiką. Lūkesčiai išsipildė su kaupu, iki dabar su keliavusiais draugais prisimenam, kaip buvo smagu. Nemačiau, kad taip susibendrausime su ki-

PRIEGLIUS ŽUKLYS

KUR SMEGO SMEGENYS IR KĄ LAIKO LAIKAS?

Žinote tą jausmą, kai kartoji kokį nors žodį daug kartų ir jis ima juokingai skambėti? Tada atrodo, kad žodis tėra keistas garsų derinys, kuriam tik žmogus suteikia reikšmę. Ir visa kalba ima atrodyti atsitiktinė fonetinė kombinacija...

Taip jau išeina, kad labai retai kada pastebime, jog du žodžiai yra giminiški, pavyzdžiui, kad *aukštas* kilo nuo žodžio *augti*. Tam akivaizdžiai trukdo rašyba: augti rašome g, nors tariame k. Tą pačią indoeuropiečių kalbų šaknį perėmė ir finougrių kalbos (plg. *kasvaa* suomių kalboje). Tai tik paliudija, kad žemdirbių kultūrą šiaurinės gentys perėmė iš indoeuropiečių.

Štai patriarchališką indoeuropiečių visuomenę rodo žodis *vyras*. Tikrai ne sutapimas, jog *vyrauti* ir *vyras* (plg. lotynų k. *vir*, sanskrito k. *vīras*) šaknys yra vienodos. Kai kurie lingvistai anglų kalbos žodį *world* (liet. pasaulis) kildina iš tos pačios indoeuropiečių prokalbės šaknies *wiro*.

Kalbose lieka užfiksuotas santykis tarp žmogaus ir Dievo. Indoeuropietiškoji *dieu* šaknis dažnai siejama su kitais žodžiais, reiškiančiais dieną, šviesą, dieviškumą. Šiek tiek kitaip yra su germanų kalbomis, pavyzdžiui, angliškas *God*

greičiausiai kilo iš indoeuropiečių prokalbės *ghut*-šaknies, kuri reiškia *kviestis, šauktis, kreiptis*. Priešingai etimologizuojamas slavų prokalbės *divъ* – jis reiškia ne tik dieviškumą, bet ir *neužaugintą* (apie augalus), *neprijaukintą* (apie gyvulius). Vadinasi, slavams Dievas siejosi su kažkuo, nepriklausančiu žmogui, neprijaukintu, neišaugintu.

O kuo nepriklausomumas primena draugą? Pasirodo, anglų kalbos žodis *free* (liet. laisvas) kilo iš germanų prokalbės kamieno *frijaz*, o šis, savo ruožtu, iš indoeuropiečių prokalbės žodžio *prijos*, reikšusio *mylimas, mielas* (šaknis *pri-* reiškė *mylėti*). Turbūt pirmą kartą žodžio prasmė (*mylimas, draugas, mylėti*) buvo taikoma laisviesiems bendruomenių nariams, o ne vergams (plg. lotyniškai *liberi* reiškia *vaišką, o libero – laisvę*). Iš tos pačios šaknies kilo ir *friend* (liet. draugas).

Tolesnė kalbos raida irgi daug ką pasako apie tautą. Pavyzdžiui, dabar labai

tais žmonėmis *Taizė*. Pagyvenusi kartu savaite, tikrai pasijutau lyg būčiau tarp labai senų, gerų draugų. Kitas mano noras, turbūt nelabai dažnas tarp bendramžių, buvo pajusti Dievą.

Kuo unikali patirtis *Taizė*?

Ten pasijutau lyg esanti kitame pasaulyje, kur pilna bendrystės, rūpinimosi vienas kitu. Ten nėra interneto, todėl žmonės leidžia laiką bendraudami, prisidedami prie bendro gėrio. Niekad nemaniau, kad taip gerai jausiuosi iš pirmo žvilgsnio tokioje atskirtoje nuo pasaulio vietoje, bet dar labai norėčiau ten sugrįžti.

Čia ir kitur – Ernesto Bitkivskio nuotr.

retai girdime žodį *regėti*: mes tik žiūrime, matome, bet neberegime. Neberegime gamtos grožio, tik žiūrime televizorių ir matome filmus. *Regėti* išlieka tik keliuose žodžiuose, tokiuose, kaip *reginys* (kuris vis dažniau keičiamas tiesiog *vaizdu* arba *renginiu*), *rega*, knyginiuose posakiuose: *regėti viziją, daug gyvenime regėti*, arba yra pasislėpęs, pavyzdžiui, *raganoje*.

Sakome, kad geriau vieną kartą pamatyti nei tūkstantį kartų išgirsti. Bet aš taip nemanau. Mums reikia įsiklausyti. Kiekviename žodyje slypi daugybė informacijos apie tą kalbą šnekančius arba šnekėjusius. Jei mes jos nebepastebime, tai dar nereiškia, kad ji kur nors dinga.

O ar kada pagalvojate, kur plaukia plaukai ir kur smego smegenys, ką laiko laikas, kodėl klesti klasta ir kur dinga dangus? Mūsų kalboje galima rasti ir daugiau tokių (ne)sutapimų, kurie yra tarsi tautos kodas. Tik kas galėtų rasti raktą?

VILNIAUS ATGARSIAI: KELETAS PASTEBĖJIMŲ IR LIUDIJIMŲ APIE VIENĄ SENIAUSIŲ DŽIAZO FESTIVALIŲ LIETUVOJE

Ar čia tikrai džiazas?“ – klausia manęs Vilniaus Rusų dramos teatro durininkas, „Akai budėdami per LIUDO MOCKŪNO ir MIKKOSINNANEN koncertą, klausomės iš salės sklindančio instrumentų bildesio, žviegimo ir kitų neįprastų garsų. „Kaip taiklu“, – pagalvoju, – juk tai ir yra VILNIUS JAZZ... Festivalio skambesys alternatyvus ir visuomet originalus.

„Vilnius Jazz“ festivaliuose yra pasirodę ir gerai pasaulyje žinomi muzikantai – Aki Takase (šiais metais žiūrovų palydėta trimis bisais), Andreas Scherer (su HidegardLearntFliegen), David Fiuczynski... Tačiau organizatoriai nepataikauja publikai ir ne brandais pritraukia klausytojus – nuo pat įkūrimo 1988–aisiais festivalis išlaikė savo kryptį, kiekvienais metais pasiūlo ką nors naujo, dažnai nepopuliaraus ar visai keisto, tačiau visada intelektualaus ir provokuojančio.

Aprašyti visus šiemet pasirodžiusius muzikantus būtų sunku, nes festivalio verpete tam tikra dalis atlikėjų ir jų muzikos išblunka ir paskęsta visame verdančiame muzikos katile, todėl išskirsiu keletą, mano galva, ryškiausių ir šimintiniausių, kurių kūryba, tikiuosi, paskatinsiu pasidomėti daugiau.

Iš Japonijos atvykęs klarnetų kvartetas PRE-CAMBRIA CLARINET sužavėjo ne tiek pačia muzika (labai paprasta, festivalio kontekste ji skambėjo naivokai), bet papirko savo išraiškomis, natūralumu ir atlikimo sprendimais. Klausytojai galėjo pasijusti lyg kokiame šiltame, pirmąkart vandenyne: užsidėję ant galvų prožektorius, muzikantai visiškai užtemdytoje scenoje skleidė klarnetų garsus, panašius į banginių balsus, ir tarsi nukėlė į Prekambro laikus. Grupės kompozitorius, paleontologas mėgėjas, kurdamas muziką stengiasi „įgarsinti“ evoliucijos procesą – kaip kažkas gimsta,

auga, vystosi ir miršta. „Galų gale, parodyti, kas išgyvena po mirties,“ – kaip jis pats yra sakęs.

Ak, jei tik būtų galima pasimokyti to genialaus paprastumo, kurį visiškai atsipalaidavęs spinduliavo DIGITAL PRIMITIVES! Šio kolektyvo charizma ir žaismė, manau, daug labiau žavėjo nei savadarbiai Cooper'io Moore'o instrumentai. Stebėtina, kiek ilgai galima išlaikyti publikos dėmesį vienintele fraze: „Jazz ain't got no mama“...

Viena iš įdomiausių grupių – olandai RUBATONG. Savitumu atmiežę ir pikantišką prieskonį festivaliui suteikę muzikantai, apskritai scenoje atrodantys keistokai (nuo aprangos iki judesių), iš širdies pylė išskirtinę muziką – įvairiomis kalbomis (kartais – jų imitacijomis), savotišku vokalų, neapibrėžiamu skirtingų stilių plakiniu (savo ekspresija ir tektais man labiau priminusią roko grupę.) Štai vienoje kompozicijoje jų perkusininkė vidury kūrinio nei iš šio, nei iš to pradeda visu balsu dainuoti kažką panašaus į bulgarų liaudies dainą, tuo pačiu metu daužydama būgnus ir grodama ksilofonu... Tokių ir panašių netikėtumų sklindinas jų repertuaras. Drąsiai sakau – tikrai originali grupė.

Salę „nunešė“ pirmąkart Lietuvoje

viešintys garsieji NEW JUNGLE ORCHESTRA iš Danijos, kartu su Liudu Mockūnu. Pastarajam netrūko dėmesio – jis šiemet pasirodė net su keturiais projektais. Visų plačiai aptarinėjamą Liudą išskyrė net britų žurnalo JazzWise žurnalistas („Neseniai girdėjau jį grojant su MikkaInnanen Suomijoje. Dabar girdžiu čia – ir jis vėl nepakartojamas.“) Tą vakarą jis puikiai įsiliejo į „džiunglių“ orkestrą, kuris skambėjo gaivališkai. Iš instrumentų išgautos visos įmanomos spalvos, kiekviena kompozicija savita ir svarbiausia – išlaikyta įtampa nenutrūko nė akimirkai (nes, turiu pastebėti, kai kurių kolektyvų muzika, net ir būdama labai free, pasidarydavo monotoniška). Orkestras pristatė ir visai naują kūrinį Čiurlionio temų motyvais (beje, Pierre'as Dorge'as negalėjo pasakyti, pagal kurį preliudą buvo sukurta kompozicija). Mano galva, tai – nepavykęs bandymas sujungti džiazą ir akademinę muziką, Čiurlionio visai neišgirdau, todėl ir įspūdžio – jokio. Tačiau tai bene vienintelis minusas. Pasirodymo pabaigoje muzikantai pradėjo vaikščioti po visą salę, vienas klarnetininkas net nepasibodėjo groti užsilipęs kaip akrobatas ant žiūrovų kėdžių atkalčių, tokiu būdu net

solidžius ponus privertęs ploti katučių ir krykštauti kaip mažus vaikus.

Noriu paminėti EMIL VICKLICKIO TRIO iš Čekijos sukurtas kompozicijas moravų liaudies temomis. Nepaisant to, kad mane šiek tiek nuvylė jų akademiškumas ir tikrai labai *klišinės* pabaigos, kurios tiesiog rėžė ausis. Kitaip nei dainams su Čiurlioniu, čekams puikai pavyko sulieti tobulas liaudies melodijas su džiaz harmonija. Labai subtiliai suldyti į vieną kūrinį, puikiai derėjo skirtingi muzikiniai pasauliai.

JUOZAS MILAŠIUS buvo tikras žvėris. Sabir Mateen iš JAV liko toli toli už borto, net nesigirdėjo jo, kai daužėsi, trunkėsi ir kitaip prievartavo gitarą Milašius. Viena vertus, atrodo, sėdi priblokštas, susigūžęs kėdėje ir galvoji, kaipgi tai gali būti muzika (veikiau, kažkokių slaptų žmogaus kančių ekspresijos kamuolys – silpnėsnių nervų žmonės tokio grojimo klausytis neturėtų), tačiau negali likti abejingas – kyla kažkoks susižavėjimo ir pakylėtumo jausmas.

Negalima pamiršti ir satelitinio „Vilnius Jazz“ festivalio VILNIUS JAZZ YOUNG POWER konkurso. Šiais metais finale grojo trys iš tiesų jaunos, bet labai perspektyvios grupės: GINA IR BAGE-RO, NOSTRUM ir MADE IN 234. Pas-

tarieji jau yra groję tokiuose renginiuose kaip „Jazz Pictures“ ir, nors yra jauniausieji, laimėjo GrandPrix ir „Metų atradimo“ titulus. Mano nuomone, visas tris grupes būtų galima kelti ant tos pačios pakylės, kadangi jų pačių kurtos kompozicijos (ir interpretacijos) buvo tikrai rimtos, kiekviena savaip įdomi, kiekviena turėjo savų minusų (pvz. Made in 234 grojo tikrai per ilgai), matyt žiuri įtaką padarė itin jaunas Made in 234 amžius.

Savanoriaudama renginyje spėjau pamatyti šmėkščiojančius liceistų veidus. Paklausiau jų, kaip jiems patiko festivalio renginiai:

JULIJONA BIVEINYTĖ, IVd

„Vilniaus Jazz“ festivalyje lankausi jau 4 metus. Šiais metais buvau tik viename – sekmadienį vakare vykusiame renginyje. Jo metu grojo Sabir Mateen ir Juozas Milašius bei Emile Parisiene Quartet. Džiazas padėjo atsipalaiduoti ir suvokti, kad Lietuvoje yra tikrai gera ir vis daugiau žmonių pritraukianti džiaz tradicija. Festivalis – puiki galimybė pasireikšti ir jauniems Lietuvos atlikėjams ir kitų šalių muzikantams.

JUSTAS DRAKŠAS, IIIc

Renginys buvo žiaurus, nors galėjau sudalyvauti tik vienos dienos programoje, bet ir ji viena buvo galinga. Milžinai buvo

ir Pre-Cambria klarnetų kvartetas, ir Liudas Mockūnas su šutve. Visur mėlyna. Nors pastarieji su psichodeliškumu man kiek prasmirde, eičiau klausyti jų vėl, jei netyčia grįžtų.

AGNĖ PAKŠYTĖ, IIIc

Kaip „Vilnius Jazz“ savanorė, turėjau kuruoti vieną iš pasirodžiusių grupių „Digital Primitives“. Bendravimas su jais buvo visiškai unikali patirtis, nieko panašaus nesu dariusi. Įsimintiniausia akimirka buvo kai jau po koncerto grupės lyderis davė interviu žurnalistei. Užsidegęs jis pasakojo, kaip mokyklos ir universitetai sugadino džiazą, kokia nesąmonė bandyti jį ištraukti iš gatvės, kur jis gimęs, daryti iš jo meną. Buvo ištis puiku.

Aišku, apie savo mylimą dalyką ko tik neprikalbėsi, tačiau visai nuoširdžiai – „Vilnius Jazz“ pasiūlytas įvairiausios muzikos spektras priminė beribes muzikos galimybes, kaip ir kasmet ne tik džiugino širdį ir ausis, bet ir suteikė progą kitaip pažvelgti į džiazą, pasirodymą, grojimą, instrumentą... Linkiu tai patirti visiems. Ir! Primygtinai siūlau pasidomėti visais minėtais muzikantais internete! Visgi tie, kurie nebuvote, mokykitės iš savo klaidų ir nepraleiskite progos apsilankyti festivalyje kitąmet.

Daugiau informacijos: vilniusjazz.lt

Nuotr. Paulės Steponavičiūtės

VILNIAUS RENGINIAI

Scanorama

Tikriausiai pats didžiausias rudens džiaugsmas nekomercinio kino mėgėjams jau dvyliką kartą. Festivalio meno vadovė Gražina Arlickaitė sako: „Šiais metais kaip reta įdomūs žanrų deriniai – nuo šiuolaikinio europietiško vesterno iki juodojo humoro, grotesko, parodijos. Puikūs filmai, puikūs aktoriai, raiškus stilius.“ Mes ja tikime ir einame į „Skalviją“ ar „Vingį“ iki lapkričio 16 dienos. Bilietai nuo 8 Lt.

Paskaitų ciklas „Prospekto galerijoje“

Jaunieji fotografai, tikiu, kad Jums būtų įdomu sužinoti, kaip XIX a. pabaigoje Ukmergės rajone buvo atidaryta fotoateljė ir kaip grafas Kosakovskis joje sukūrė 6259 nuotraukų fotoarchyvą, todėl siūlau **lapkričio 20 dieną, ketvirtadienį, 17.30 val.** keliauti į **Gedimino pr. 43** ir klausytis mokslų daktarės **Jolitos Mulevičiūtės** paskaitos „Grafas Stanislovas Kazimieras Kosakovskis ir XIX a. fotografija“. Toje pačioje „Prospekto galerijoje“ **gruodžio 4 dieną, taip pat ketvirtadienį, 17.30 val.** apie kultūros filosofiją, estetiką ir meno teoriją kalbės **Nerijus Milerius**.

lapkritis

16

18

20

LUNI Vilnius. Pasakojimų ciklas: Apie pasaulį per 80 minučių

Lapkričio 18 dieną, antradienį, 18:30 val. baro „Misterija“ 2 aukšto salėje (Totorių g. 18) rengiamas jau dešimtas toks pasakojimų ciklas. Juose per 80 minučių 5 žmonės laisva forma papasakoja apie savo neturistines kelionių po pasaulį arba po Lietuvą patirtis. Devintasis ciklas rimtai ir nuoširdžiai atrodo įdomus – kalbėta apie kopimą į aukščiausią Malavio viršūnę, savanorystę Pietų Korėjoje, gyvenimą kruiziniame laive. Išsamesnė informacija paskelbiama likus kelioms dienoms iki renginio grupėje Facebook tokiu pat pavadinimu kaip ir ši pastraipėlė.

Nike bėgimo treniruotės Vingio parke

Ruduo – ne priežastis nebėgti, todėl jeigu netikėtai kurį sekmadienį atsikelsite kiek anksčiau, o pro langą nesimatys nei lietaus, nei sniego, **11 val. Vingio parko estrados nugarinėje pusėje** galite pasimatyti su „Nike“ bėgimo treneriais, kurie ves apšilimus, duos patarimų apie bėgimą atšiauriu oru ir padės pasirinkti tinkamą distanciją. Ir taip kiekvieną sekmadienį **iki vasario 1 d.**

A.Kaniavos koncertas „Skrydis per 50“

Gruodžio 8 vakarą į Šv. Kotrynos bažnyčią (Vilniaus g. 30) kviečiami visi aktoriaus, bardo **Andriaus Kaniavos** talento gerbėjai. 50-ąjį gimtadienį švęsiantis menininkas kartu su sunkiosios muzikos orkestru „Musé“ šią sukaktį žada paminėti scenoje su trenksmu. Išskirtinis muzikos ir šviesos vakaras taps puikia dovana sau ir visiems atėjusiems. Bilietai **nuo 27 Lt.**

29

gruodis

4

8

Mikalojaus Povilo Vilučio grafikos paroda

„Titanike“ (Maironio g. 3) pristatomą parodą sudaro keturios dalys: trys chronologiškai reprezentuoja skirtingus laikotarpius, o ketvirtoji pristato taikomąją grafiką. Atsiveria intriguojanti plastinės kalbos, simbolių, motyvų kaita, jų parafrazės ir kartotės, neišleidžiant iš akių pagrindinės meninės jungties – žmogaus įvaizdžio. Paroda veikia **iki lapkričio 29 d.**

Euro paroda

LDK Valdovų rūmuose Vilniuje ir maži, ir dideli kviečiami susipažinti su būsimąja Lietuvos valiuta – euru, susitikti su ekonomistais M. Jurgilu, R. Kuodžiu ar Lietuvos Banko valdybos pirmininko pavaduotoja I. Šimonyte, ateiti į filmų peržiūras ir dalyvauti dar daugybėje kitų nemokamų renginių. Paroda veiks **iki sausio 5 d.**

Sutartinių pasidainavimai

Visi liaudies dainų mylėtojai ar bent joms prijauciantys yra kviečiami **penktadieniais 17–19 val.** atviraime jaunimo centre „Žalianamis“ (Antakalnio g. 84a) dalyvauti jaukiuose sutartinių pasidainavimuose.

Nemokami jogos užsiėmimai

Rudens depresiją tikrai padės išsklaidyti nemokami jogos užsiėmimai **Mai Ram Yoga ašramas centre (Augustijonų g. 2)** kiekvieną savaitę **antradieniais 16.45 val., ketvirtadieniais 16.45 val., ir šeštadieniais 11.30 val.**

JIE IRGI FUKSAI: NAUJOKAI MOKYTOJŲ GRETOSE

Kaip ir kiekvienais metais, šiemet, rugsėjo 1-ąją, licėjaus duris pravėrė daugiau nei šimtas besišypsančių pirmakursių ryžtu pažinti ir patirti degančiomis akimis. Pirmieji jų žingsniai čia nedrąsūs, baikštūs... Ne ką mažiau sunerimę atrodė ir renginio vedėjų prisistatyti ant scenos pakviesti naujieji licėjaus mokytojai. Mūsų mokykloje šiais metais jų net septyni! Kadangi kojas licėjuje apšilti jie jau spėjo, skubėjome juos pakalbinti, sužinoti, ką gi jie mano apie gandas apipintą licėjų po poros čia praleistų mėnesių, ką galėtų pasakyti apie save, savo pomėgius ir tikslus.

Mokytojų klausėme:

1. Kokiais žodžiais vadovaujatės gyvenime?
2. Papasakokite apie save ką nors įdomaus, neįprasto.
3. Ką galite pasakyti apie licėjų po pirmųjų čia praleistų mėnesių?

JUSTINA BRUŽAITĖ, lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja

1. Vienoje urugvajiečių atlikėjo Jorge Drexlerio dainų skamba šie ispaniški žodžiai: „Nada se pierde, todo se transforma.“ Lietuviškai tą patį ir dar taip pat įtaigiai pasakyti nebūtų paprasta, bet ši frazė skambėtų maždaug taip: „Niekas nepradingsta, viskas virsta kažkuo.“ Arba: „Gauname tai, ką atiduodame. Atiduodame tai, ką gauname.“ Tiems, kas supranta ispaniškai, siūlau pasiklausyti ir dainos.

2. Kai aplinkui tiek daug įdomių ir išskirtinių žmonių, sunku nustebinti. Bet kad jau pristatysite mane kaip lietuvių kalbos ir literatūros mokytoją, galbūt vertėtų paminėti tai, kad pati mokykloje blaškiausi tarp matematikos ir gimtosios kalbos mokslų. Savo mokytojus nustebinau pasirinkdama lietuvių filologijos ir ispanų kalbos studijas. Nustebinau ir pati save, bet dar nė karto to nepasigailėjau. Dirbdama su kalba ir literatūra, turiu mažiau paruoštų formulių, tačiau daugiau jų tenka sukurti pačiai.

3. Mano pažintis su licėjumi prasidėjo praėjusių metų žiemą. Čia atlikau savo pedagoginę praktiką. Tada viskas atrodė labai nauja ir nepažįstama. Šiandien dar daugybė dalykų man yra nauji, tačiau vis mažiau svetimumo jausmo. Tai, ką sukuria protingi, motyvuoti ir kūrybingi žmonės, įkvepia ir greitai tampa sava.

VAIDAS GARŠVINSKAS, kūno kultūros mokytojas

1. „Vakar diena yra istorija. Rytojus yra paslaptis. Šiandiena yra dovana.“

2. Esu Lietuvos nacionalinės salės futbolo rinktinės narys.

3. Per pirmuosius porą mėnesių mano išpūdžiai tik teigiami. Labiausiai žavi vidinė gimnazijos atmosfera, šilti tarpusavio santykiai ir draugiškas bendravimas.

AIDA BALČIŪNIENĖ, lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja

1. Mano gyvenimo credo „Čia ir dabar - būti, suvokti, pažinti, džiaugtis. Juk rytoj - tik mįslė". Nors sūnus iš manęs juokiasi ir sako, kad mano svarbiausias įsitikinimas „Visur turi būti tvarka".

2. Turbūt nesu išskirtinė mokytoja. Kaip tik paprastumas, nelaikymas savęs išskirtiniu man yra gražiausia žmogaus savybė. O bendraudama su mokiniais esu gal kiek per plepi, mėgstu nusižengti taisyklėms, nepaklusti neprasmingiems dalykams, esu perfekcionistė. Įdomi detalė apie mane - vis dar iki kaulų smegenų esu humanitarė: poezija, muzika (Bachas, Led Zeppelin), kalnai, saulėlydis, žmogaus kūrybiškumas, laisvė, minties galia gali sujaudinti iki ašarų, liūdesio ar euforijos ir leisti pasakyti, kad visa kita - be vertės.

3. Licėjus pirmuosius mėnesius kėlė ir pasitenkinimą, ir nerimą. Čia namų aplinka, besišypsantys ir besisveikinantys vaikai. Vaikai, parimę virš knygų, vaikai, noriai atliekantys neįprastas užduotis, lygiaverčiai pašnekovai. Mokytojų bendruomenėje neįtampa hierarchija.

Bet kiek glumina kai kurių mokinių įtampa dėl sėkmės - kai kada taip stipriai bijoma prastesnio įvertinimo, kad atrodo juokinga, „nevyriška", „negyvenimiška". Tada sakau - nesėkmė būtina. Ji - gyvenimas, realybė, grūdinimasis ir supratimas, kad jai atsitikus vis tiek šviečia saulė, čiulba paukščiai, šypsosi mama. Žmogumi ir tampama per nesėkmę, kančią (taip mąstė mano mylimas Dostojevskis, o kurgi aš be jo).

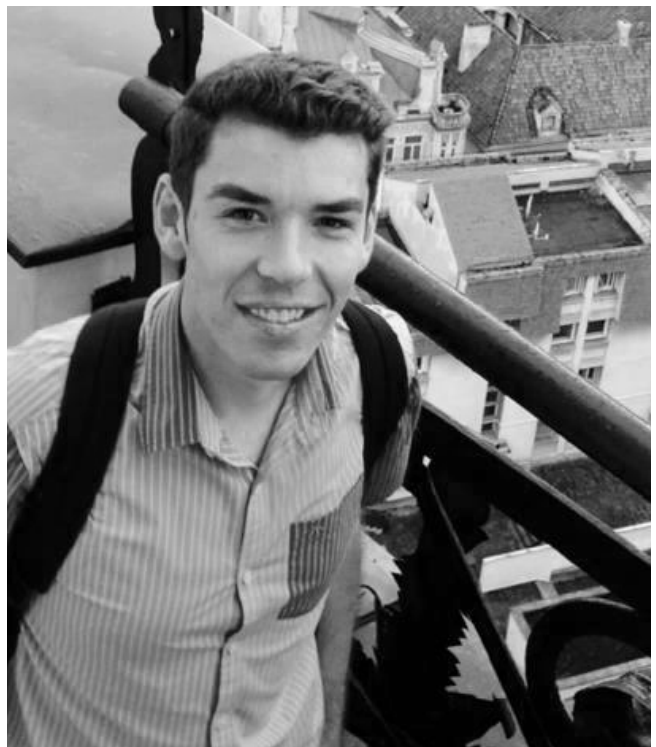
Ir dar noriu būtinai pasakyti - liceistai nėra geresni už kitų mokyklų mokinius, vadinasi, žmonės. Tai principinė mano nuostata apie žmoniją ir, manau, visi šią mintį supras tinkamai.

IGOR SABUROV, matematikos mokytojas

1. Kino filme „Skrydis virš gegutės lizdo“, kuris man pasirodė labai prasmingas, yra epizodas, kuriame J. Nicholson'o herojus ginčijasi su kitais psichiatrinės ligoninės pacientais, kad jis atplėš nuo grindų sunkų marmurinį vandens praustuvą. Stengiasi, išsipučia jo kaklo ir kaktos venos, jam nepavyksta, aplinkui visi krizena. Jis atsisuka ir sako: „Aš bent pabandžiau." Visada reikia bandyti! Filmio pabaigoje kitas herojus, indėnas, bandydamas tai, ko anksčiau padaryti nepavyko, išplėšia praustuvą bei išmeta jį pro langą ir taip pabėga iš ligoninės... Jei norite - tai mano credo. Aš visada bandau. Nepavyks - vadinasi, nepavyks. Bet aš bent pabandžiau.

2. Savęs nevertinsiu, paliksiu tai Jums. Pasakysiu tik tiek, kad kiekvienas mokytojas turėtų būti charizmatiška asmenybė, t.y. turėti charakterio savybes, kurios išskirtų jį iš kitų.

3. Teigiami įspūdžiai: čia jaučiuosi gerai, jaučiu geranoriškumą. Mokykloje vyrauja gera darbo kultūra ir atmosfera. Didžiąją licėjaus dalį sudaro „nenormalūs" mokiniai gerą to žodžio prasme: imlūs, darbštūs, smalsūs, talentingi jaunuoliai. Be to, čia jiems suteikta saviraiškos laisvė, vertinamos jų asmenybės, atsižvelgiama į jų idėjas.

Čia ir kitur – nuotraukos iš asmeninių archyvų

INGA LENKITYTĖ, vokiečių kalbos mokytoja

1. „Non scolae sed vitae discimus“ (iš lotynų k. „Ne mokyklai, o gyvenimui mokomės.“)

2. Įdomus mokytojas?.. Na, filosofinis daugiau klausimas man kaip mokytojai, nes pačiai išskirti vieną niuansą iš visumos būtų kaip ir sunkoka. Manau, kad optimizmas yra vienas išskirtinesnių bruožų, padedantis rasti bendrą kalbą su žmonėmis bei juos sudominti. Taip pat domiuosi automobiliais, technika, autosportu, šaudymu.

3. Licėjuje dirbti, bent šiuos kelis mėnesius, įdomu ir komfortabilu.

SIMAS IGNATAVIČIUS, biologijos mokytojas

1. Pirmoji frazė, kuri šauna į galvą: „Amicus Plato, sed magis amica veritas“ („Platonas yra mano draugas, bet tiesa geresnė draugė“). Tai man primena, jog nepaisant jokių priežasčių, tiesa yra visų svarbiausia.

2. Esu turbūt jauniausias Licėjaus mokytojas ir atstovauju jaunajai kartai, kuri yra gimusi nepriklausomoje Lietuvoje. Manau, jog yra svarbu, kad Lietuvos mokyklose atsirastų vis daugiau jaunosios kartos atstovų, nes tai pagreitintų Lietuvos mokyklų kaitą.

3. Licėjuje atradau labai laisvą bendruomenę, kuri mane žavi. Bendravimas tarp mokinių ir mokytojų yra šiltas ir neapsiriboja vien dalykiškumu. Mane žavi licėjaus mokinių kūrybiškumas ir iniciatyvumas, su kuriuo geriausiai teko susidurti per Rugsėjo pirmosios šventę bei pirmųjų krikštynas.

GINTARĖ KNIUKŠTAITĖ, anglų kalbos mokytoja

1. Gyvenime vadovaujuosi taisyklėmis „Kas per daug, tas nesveika“ ir „Attitude is everything“. Tiesa, pedagogikos srityje kartais praverčia posakis „Never try to teach a pig to sing. It wastes your time and annoys the pig“.

2. Esu viena iš jauniausių licėjaus mokytojų su progresyviu požiūriu į anglų kalbos mokymą, tikinti Z kartos potencialu ir ieškanti galimybių jį atskleisti.

3. Pirmieji mėnesiai licėjuje buvo spalvingi ir nuotaikingi. Žaviuosi mokinių žingeidumu ir kūrybiškumu, įvairiapusiu licėjaus gyvenimu bei draugišku kolektyvu.

Labai dėkojame mokytojams už kūrybiškus ir nuoširdžius atsakymus bei linkime jiems kuo didžiausios sėkmės dirbantiems mūsų mokykloje. Tikėkimės, pozityvūs išpūdžiai apie mūsų licėjų tokie ir išliks, o noras mokytis, siekti, mylėti, tobulėti ir būti geriausiais mokytojų širdyse rusens dar ilgai.

GABRIELĖ MAKAREVIČIŪTĖ

MISIJA – KŪRYBĖŠKŲ MOKYKLA

NEBEBIJAU SUKLYSTI, NEBIJAU,
KAD KAŽKAS IŠ MANĖS PASIJUOKS. NEBIJAU BŪTI SAVIMI.

MANE NUSTEBINO IŠ KAŽKUR ATSIRADĘS JAUKUMAS
MATEMATIKOS PAMOKOJE.

DABAR GALIU KLAUSTI IR KLAUSTI KIEK NORIU.

ČIA AŠ NEBIJAU BŪTI BE KAUKĖS.

55% lietuvių mano, jog kūrybiškumas yra svarbus arba labai svarbus mokantis. Tačiau mes visi puikiai žiname, jog viena yra pasakyti, kita – padaryti. Kaip kūrybą susieti su mokslu, kai jis nėra muzika, dailė ir literatūra? Ar mokykloje iš tiesų yra vietos kūrybiškumui? Ką daryti licėjui – mokyklai,

tendencija – kuo prastesnė mokykla, tuo ji didesnę pažangą padaro. Nenoriu nuvilti visur pirmauti įpratusių liceistų, tačiau aš, šio projekto ambasadorė antrus metus, klausydama kitų mokyklų istorijų galiu tik džiaugtis ir šiek tiek pavydėti. Baltai, nes kitaip

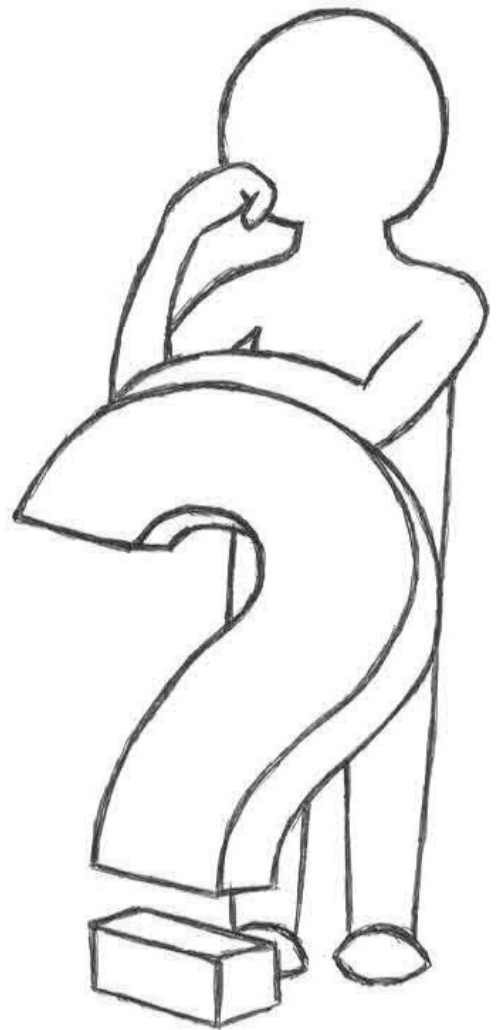
TOKS IR YRA VIENAS IŠ „KŪRYBINIŲ
PARTNERYSČIŲ“ TIKSLŲ – IŠGUITI NUSISTOVĖJUSĮ
ĮSITIKINIMĄ, JOG VISUR REIKIA IEŠKOTI NAUDOS,
KONKRETUMO IR TIKSLAUS REZULTATO VIZIJOS.

susiduriančiai su išskirtinėmis problemomis – per rimtu požiūriu į mokslą?

„Mokykla be sienų“ skamba kaip utopija, bet trečius metus Lietuvoje įgyvendinama programa „Kūrybinės partnerystės“ mėgina griauti sustabarėjusio mąstymo rezultatus – atskirai veikiančias, individualizmo apsėstas mokyklas, mokytojus ir mokinius, siekia jungti, vienyti, padėti būti bendruomene, išsaugant kiekvieno išskirtinumą ir unikalumą. Projektas skatina drąsiai mąstyti, pažinti save, įveikti baimes, trukdančias atsiskleisti ir domėtis aplinka, ne tik racionaliai, bet ir emociškai patirti pasaulį. Visoms mokykloms sekasi skirtingai, bet pastebima

nedera.

Projektas prasideda agento vizitu ir problemų įsivardijimu. Čia kyla pirmieji sunkumai – sunku konkrečiai išskirti trūkumus, nes imi suvokti, jog jie nėra esminiai, ryškūs ir aiškiai apčiuopiami. Licėjui nereikia skatinti moksleivių mokytis, tad dažniausiai skundžiamasi prasta atmosfera klasėje, vieno kito mokytojo priešiškuumu inovacijoms. Bendradarbiaudamas su mokytojais, agentas išrenka praktiką, kuris tampa mokyklos bendruomenės nariu (tai projektui labai svarbu) ir gyvena savo kuruojamos klasės

ritmu – kuria, dalijasi, atranda. Praktikas mėgina praturtinti mokymo(si) procesą savo metodais, tačiau itin reikšmingas yra „Kūrybinių partnerysčių“ tęstinumas – programa neteiks rezultato, jeigu nauji įgūdžiai nebus taikomi ir toliau.

Kadangi kalbu apie kūrybiškumą, šį straipsnį rašyti nusprendžiau kūrybiškai: ant popieriaus lapelių susirašiau minčių žemėlapi, iš turėtų lankstinių kūrėjų apie projektą išsikirpau raktinius žodžius ir frazes, kurios man atrodė svarbios. Taip darbas virto ganėtinai linksniu žaidimu. Tiesa, kol aš žaidžiau, gerb. vyr. redaktorius Prieglius nervingai kalė nagais į stalą laukdamas mano straipsnio. Antras dalykas, kuriuo įsitikinau – šis žaidimas ne tik smagus, bet ir sugaišta laiko, kurio mums, deja, visuomet trūksta. Ypač liceistams, bandantiems užsėsti visas klasės kėdes, atrodo, jog jau esame pakankamai suaugę ir brandūs, kad užsiimtumė niekais. Toks ir yra vienas iš „Kūrybinių partnerysčių“ tikslų – išguiti nusistovėjusį įsitikinimą, jog visur reikia ieškoti naujos, konkretumo ir tikslaus rezultato vizijos. Trečius metus projekte dalyvaujantis kūrybos agentas pasakojo, kaip buvo sutrikdytas mokytojos, iškart puolusios prie reikalo ir pareikalavusios užsiėmimų plano.

Įgytos kompetencijos ne visuomet atrodo materialios, tačiau aš, turinti aiškia nuomonę apie dabartinę švietimo situaciją Lietuvoje, manau, jog mums trūksta pastabumo, konkretumo ir gebėjimo vertinti, kritiškai mąstyti, aiškiai argumentuoti savo nuomonę bei, elementaru, rašyti. Žinoma, nūdienos mokykloje „normaliai“ rašyti tenka retai arba tik per literatūros pamokas, tad tikrai ne kasdien prisireikia gebėjimo iš-

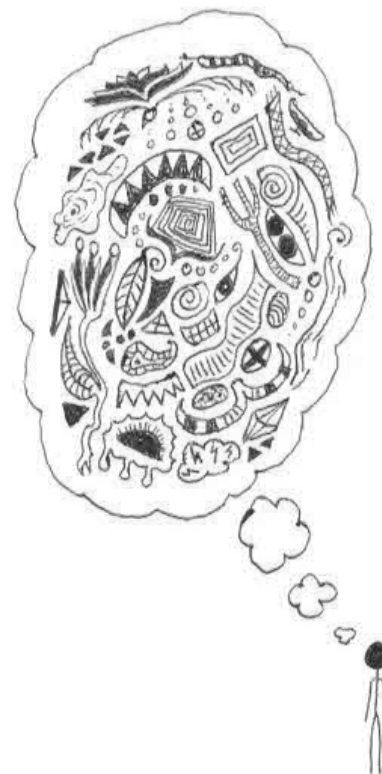
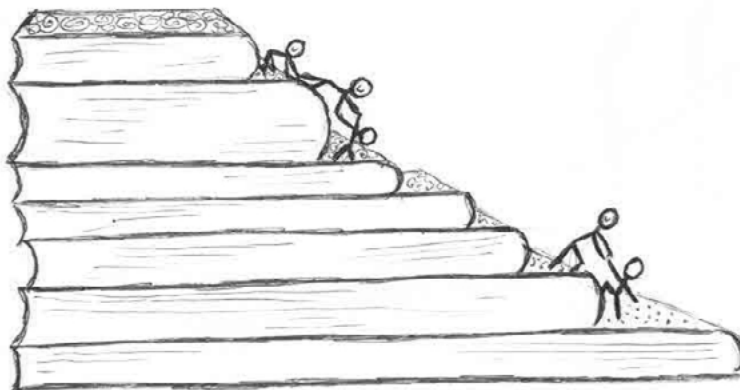
skirti iš teksto tai, kas svarbiausia, ir su tuo diskutuoti. Jei ne šiandien, to tikrai gali prirėkti rytoj – žmonių, gebančių mokslą ir kūrybą pajungti bendram darbui. Žmonių, išsiugdžiusių penkis kūrybiškumo įpročius, savybes, apie kurias rašo Guy Claxton, t. y. vaizduotę, atkaklumą, smalsumą, praktinį pažinimą ir mokėjimą dirbti grupėje, kurio šiuolaikiniame pasaulyje taip dažnai trūksta.

Šiomet „Kūrybinės partnerystės“ pateikė manifestą – aštuonis teiginius, kurie yra kūrybiškos mokyklos pamatai, kertiniai akmenys statant gražią švietimo ateitį. Kai kurie jų jau yra įgyvendinti, kai kurie realizuojami šiuo metu, tačiau keliems iš jų tapti tikrove kasdien, ne tik projekto metu, tikrai prireiks laiko.

1. Pastebėti asmenybę
2. Legalizuoti jausmus
3. Laukti klausimų
4. Išlatsvinti smalsumą
5. Kurti pažinimo erdves
6. Mokyti visu kūnu
7. Bandyti, suklysti ir apmąstyti
8. Keistis kartu

„Šis manifestas – tai stiprios, reikšmingus pokyčius išgyvenančios bendruomenės kreipimasis į visuomenę tikintis aktyvaus, veiklaus susitelkimo kuriant kūrybišką mokyklą,“ – sako Milda Laužikaitė, projekto vadovė.

Skamba gražiai, tiesa? Jei nebūčiau girdėjusi mokyklų sėkmės istorijų, galvočiau, jog tai tėra tušti žodžiai, tačiau kai kur projektas išsiskleidė taip, kaip galime tikėtis ir svajoti, kad jis skleisis ir pražys visoje Lietuvoje. Ugdymo plėtotės centre dirba daugybė nuostabių žmonių, tačiau jei norime siekti pokyčių, tam reikia ne tik mūsų pritartimo, bet ir į rezultatą orientuotos, konstruktyvios pagalbos.

KŪRYBA

KAMILĖ ČELUTKAITĖ

ritmai nuotrukai

skaityki poeziją, vaike,
 ant užkaltų langų,
 skaityk, vaike, poeziją
 ant langų, kurie nebėra langai,
 vaike, tu poeziją skaityk
 ant langų, kurie tėra
 numirę nelangai,
 skaityk poeziją, vaike,
 ant pamirštų sienų,
 kuriomis teka aliejiniai rothko dažai,
 vaike, skaityk poeziją,
 o paskui
 savo lapus
 klijuoki
 ant išpieštų sienų,
 kuriomis tapę užkalti langai.

brėkštant

kartais baisu
 slysta iš rankų tarytum
 nejauku it nujaučiant
 pro miglą sieną
 it jaučiant pievą
 vos vos virpančią
 nuščiuvusią
 sielą
 tavo
 ar mano
 mūsų
 vos baltai perregimoje
 rudenėjančio ryto ūkanoje
 taip švelniai
 baugu tai
 kad galiu pamiršti
 tavo balsą

MILDA MAČIULAITYTĖ

malda

aš užmerkiu akis
 raidės žodžiai
 ir vardai
 prieš mane
 skrieja
 vardan Dievo Tėvo
 vėl bažnyčioj išpažįstu
 taip kalta kalta
 kalta dėl žvilgsnių
 dėl žodžių dėl raidžių
 vardų
 aš tavo amžiams
 tyliai sukryžiavusi
 pirštus tariu
 amen

šiuolaikinio pasaulio modelis

kvailiai susėdę
 ratu
 sprendžia pasaulio problemas
 gaila tik
 kad savų
 dar nesugeba
 išspręsti

GABRIELĖ MAKAREVIČIŪTĖ

žiema

jos lūpos
žydi vanile
kaip kino juostos
adventu sukamos
ir pasitinkamos
kavos puodeliais
išlydimos
su klegesiu
pamiršamos
lig kitąmet
kuomet vėl
stebimos tyloj
siurbčiojant kakavą

ruduo

kai nebegaliu mąstyti tada einu
tvirtai apsikabinusi su palto skvermais
pasiėmusi knygą iš bibliotekos
kuri ten keturiolika metų ir esu
antras žmogus kurio numeris
išraitytas ant kortelės
vardai vargai vergai
pirma niekur nebūnu
namo ir tai grįžtu paskutinė

pavasaris

tavo žinutė
man prieš
miegą kaip
duona
kasdienė

šįvakar badauju

vasara

šitaip blunka vasaros
išskrendančiais gandrais
sraigėm lėtai šliaužiančioma
kur šilčiau
kojinėm apsikabinusiom
gyvatuką
paskutiniu žolės kvapu
iki gegužio
voriukais užgimusiais
alsuoja rugsėjis

VERTYBIŲ VAKCINA

Ar žinotum, kad 92% skaitytojų pirmiausia atsiverčia šį skyrelį? Ar žinotum, jog trys iš keturių statistikų yra niekuo neparemtos, o skaičiai jose – išgalvoti? Neveltui R.Dekartas yra pasakęs: „Net mokyklos leidinyje randamos citatos gali būti netikros.“

„Kas tada tikra?“ – klausė Tu – panikuojantis liceistas, nebežinantis to, kadangi net „Andai“ gali meluoti. Gal visa tai – sąmokslas, slaptųjų jėgų nukreiptas prieš Tave todėl, kad Tu būsi tas vienintelis, kuris jas demaskuos?

Pagyvensim – pamatysim, bet čia – vienintelis skyrelis, dėl kurio tiesų gali būti visiškai užtikrintas. Jis skirtas Tau padėti apsiginti nuo visų priešų, tokių kaip tinginystė ar (įkvėpk oro)... Illuminati. Tebūna jis Tavo skiepas, tik vietoj adatos – kvapnus (rimtai, jei skaitai tai 2014-aisiais, pauostyk, tiesiai iš spaustuvės) popieriaus lapas, o prizas už vakcinos iškentėjimą – kokybiškas gyvenimas.

Tau, Išrinktajam, paruoštas skiepas, padėsiantis nuvyti į šalį tinginystę bei numatyti savo tikslus. Tam tau reikės išlaisvinti motyvacijos supergalią. Ugnį, vandenį ir valgyklos maistą perėję liceistai žino, kaip tai padaryti:

WWW.FACEBOOK.COM -->

ACCOUNT -->

LOG OUT

Šią senovinę meditacijos formą aprašė XVII a. rusų filosofas Konfucijus savo eilėraštyje „Anykščių šilėlis“. Ryšys su gamta, sukuriama atlikus šiuos veiksmus – viena iš svarbiausių vertybių ne tik senovės, bet ir šiuolaikiniam žmogui (ištrauka iš pavyzdinio rašinio – parašyk tai – ir 100 balų tavo!). Be to, tu nebe taip pažeidžiamas pirmojo priešo atakų, o antrajam priešui nebe taip lengva tave surasti.

Sklando legenda apie liceistą, kuris net drįso paspausti mygtuką „deactivate your account“. Dabar jis mokosi Oksforde arba Kembridže, gal abiejuose.

